

2022

JAARVERSLAG RIJKSARCHIEF

INHOUD

I.	Woord vooraf	3
II.	2022 in vogelvlucht	7
	Ijkkpunten	8
	Cijfers	10
III.	Een steeds grotere maatschappelijke verbintenis	11
	Debat rond declassificatie	13
	Omgang met het koloniaal verleden	13
	Een stuitend gebrek aan middelen	13
	Digitaal archiefbeheer wordt dé uitdaging	14
IV.	Collectiebeheer	15
	Interne overbrengingen	17
	Restitutie	17
	Aanwinsten	17
	Archiefontsluiting	19
	Verpakking	20
	Restauratie	20
	Bibliotheken	20
V.	Toezicht & advies	23
	Toezicht en selectie	25
	Adviesverlening	26
VI.	Onderzoek	27
	Alle lopende projecten en onderzoeksprogramma's	29
	Publicaties	30
VII.	Digitalisering	31
	Algemene cijfers en tendensen	33
	Digitalisering Burgerlijke Stand	33
	Zoeken naar personen	33
	Ontsluiting kaartmateriaal	34
	Inzet van artificiële intelligentie	34
VIII.	Publiek centraal	35
	Lezers en studiezaalbezoek	37
	Wetenschappelijke publieksactiviteiten (studiedagen, colloquia, workshops, boekvoorstellingen, lezingen, ...)	38
	Wetenschappelijke dienstverlening	38
	Bruiklenen	38
	(Virtuele) Tentoonstellingen	39
	Rondleidingen	40
	Opendeur- & erfgoeddagen	41
	Wetenschappelijke activiteiten extern (buiten het Rijksarchief)	41
	Valoriseren - beschikbaar stellen - communiceren	42
IX.	Internationaal	43
X.	Interne werking	47
	Mission statement	48
	Organogram	49
	Advies- en beheersorganen	49
	Jury voor Werving en Bevordering	50
	Basisoverlegcomité	50
	Personeel - Sociale balans	51
XI.	Bijlagen	59
	Overzicht publicaties	60
XII.	Colofon	70

WOORD VOORAF

Verrijdbare archiefrekken, ook compactussen genoemd, in het Rijksarchief Bergen.

Ook wie ziende blind is, kan er niet omheen: de maatschappelijke betekenis van archieven groeit. Dat blijkt uit een toename van het aantal parlementaire vragen over onze werking, maar zeker ook uit de hoofdrol die archieven spelen in fel gesmaakte docuseries die de voorbije jaren op TV te zien waren, van series over collaboratie en verzet tot bijvoorbeeld ‘Het verhaal van Vlaanderen’, dat niet alleen voer voor discussie bood aan historici: elk van de 10 afleveringen kluisterde 1,2 miljoen mensen aan het scherm.

Karel Velle, algemeen rijksarchivaris.

Maar ik spreek liever over de maatschappelijke ‘rol’ van archieven, omdat ‘rol’ een grotere betrokkenheid van archiefdiensten en archivariissen impliceert dan ‘betekenis’. De tijd dat de rol van de archivariissen van het Rijksarchief zich beperkte tot het wachten op de ‘storting’ – want zo heette dat tot enige decennia geleden – door overheidsdiensten van documenten van 100 jaar oud, ligt lang achter ons. Sinds de wijziging van de archiefwet in 2009 worden archieven niet meer ‘gestort’ of ‘neergelegd’, maar *overgebracht*, en is de overbrengingstermijn ingekort tot 30 jaar. Dat betekent niet alleen dat archiefdiensten te maken krijgen met een toevloed van archieven, maar tegelijk van relatief recente archieven, die vaak een hoge maatschappelijke relevantie hebben en na overbrenging een andere fase in hun levenscyclus beginnen.

Welke archieven eerst ontsluiten? Het is belangrijk om daarbij de juiste keuzes te maken. Een goede graadmeter zijn de talrijke onderzoeksprojecten die in het Rijksarchief lopen, al dan niet in samenwerking met universiteiten of andere organisaties. Bij de selectie van BRAIN-projecten en FED-tWIN-programma’s wordt expliciet rekening gehouden met de ‘societal relevance’; de jonge onderzoekers die worden aangesteld, worden aangemoedigd om uit de cocon van het academisch onderzoek te breken. Ik durf zelfs zeggen: dat wordt van hen verwacht. En ik ben telkens opnieuw blij verrast als ik daarbij hun enthousiasme en dynamisme merk. Of het nu gaat om de medewerkers van het ‘project Metis-resolutie’ die zeer gedreven en met grote empathie in de koloniale archieven duiken om metissen op zoek naar hun roots aan informatie te helpen, of om onderzoekers die via *crowd sourcing* duizenden vroegmoderne gratiebrieven toegankelijk maken voor het grote publiek, of via een *citizen science*-project historische kaarten analyseren en een bijdrage leveren tot het landschapsonderzoek. Of nog, naar de uithoeken van België reizen om lezingen te geven over de meest uiteenlopende thema’s en workshops voor amateur-historici te organiseren over de meest adequate onderzoeks-

strategieën... Van dat alles zijn de sporen terug te vinden in dit jaarverslag, naast natuurlijk de regelmatige updates die hun weg vinden via digitale kanalen. Want de archivariissen en onderzoekers van het Rijksarchief informeren ook het grote publiek in vlot leesbare en mooi geïllustreerde bijdragen via website, nieuwsbrief en Facebook, en in sprekende video’s op YouTube.

In de media van het Rijksarchief, maar ook in de nationale media, werd dit jaar aandacht besteed aan een politieke beslissing die het Rijksarchief en vele belanghebbenden toejuichen: de bij wet verplichte declassificatie van geclassificeerde documenten. Voor de transparantie van en de toegang tot zo veel mogelijk documenten over ons recente verleden is de invoering van een algemene declassificatieregeling weliswaar een (grote) stap in de goede richting, maar ze gaat in onze ogen niet ver genoeg: het archief over bijvoorbeeld de Tweede Wereldoorlog of de kolonisatieperiode zal door de lange termijnen nog niet volledig toegankelijk worden, zoals verder in het overzicht wordt verduidelijkt.

Dit jaarverslag biedt een bloemlezing van de uiteenlopende activiteiten van het Rijksarchief, die alle gericht zijn op het beschikbaar maken van zoveel mogelijk betrouwbare informatie aan zoveel mogelijk mensen. Dat is het streefdoel van al onze medewerkers, of ze nu voor of achter de schermen werken.

Maar ook in de toekomst wil het Rijksarchief graag zijn rol als ‘collectief geheugen van België’ blijven spelen. Een belangrijke ‘werf’ daarbij is uiteraard de overschakeling naar het beheer van *digital born* informatie die permanent bewaard moet worden. De investeringen die daarvoor nodig zijn, zijn aanzienlijk. En wat meer is: de tijd dringt. Ik hoop dan ook op inzicht, verantwoordelijkheidszin en vooral het nodige budget van de politiek verantwoordelijken, zodat we vermijden dat digitale informatie – kennis dus – verloren gaat voor toekomstige generaties.

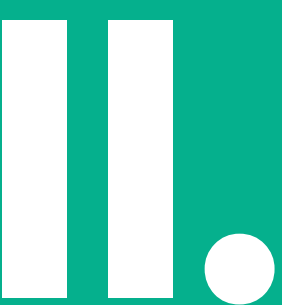
Wij bereiden ons alvast goed voor, zoals ook blijkt uit de update van de rubrieken over ‘Toezicht & advies’ op onze website: de richtlijnen over bestandsformaten, metadata en e-mailarchivering werden geactualiseerd, onderwerpen zoals archivering in SharePoint werden toegevoegd, naast thema’s van maatschappelijk belang, zoals milieubewust archiveren en omgaan met persoonsgegevens in archief. Ook hier blijkt duidelijk hoezeer het Rijksarchief anno 2022 een organisatie is die ‘meegaat met de tijd’, met medewerkers die publieke dienstverlening hoog in het vaandel dragen en een algemeen rijksarchivaris die trots is dat hij deze instelling mag aansturen.

Karel Velle
Algemeen rijksarchivaris

Officiële inhuldiging van het vernieuwde Rijksarchief Aarlen op 28 maart 2022.

2022 IN VOGELVLUCHT

Ijapunten

03.01

Reorganisatie archieven militair gerecht

Om de vele aanvragen tot inzage in repressiedossiers efficiënter te kunnen behandelen, werden in 2022 grote interne verhuisoperaties van archieven van het militair gerecht georganiseerd.

11.03

Parlementaire 'Congo-commissie' op bezoek in het Rijksarchief

Welke 'koloniale archieven' worden naar het Rijksarchief overgebracht? Welke informatie zit erin vervat? En in welke mate zijn deze archieven raadpleegbaar? De bijzondere commissie Congo-Koloniaal Verleden kwam het uitzoeken in het Algemeen Rijksarchief - depot Joseph Cuvelier.

27.09

Verplichte declassificatie van geclassificeerd archief: eindelijk realiteit!

Enkele jaren voor de viering van zijn tweehonderdjarig bestaan heeft België eindelijk een wetgeving over de verplichte declassificatie van geclassificeerde stukken. De nieuwe wet, op 27 september 2022 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, betekent een grote stap voorwaarts in de richting van meer transparantie, democratische controle en ontsluiting van de archieven voor de burger en voor onderzoek.

28.11

Wikibase Verzet

Dankzij gezamenlijke inspanningen is de informatie uit de 46.340 dossiers (of een half miljoen gegevens) in verband met de toekenning van het statuut van inlichtings- en actieagent, die worden bewaard bij het CegeSoma, volledig ingegeven in een databank.

WIKIBASE
RÉSISTANCE | VERZET

09.03

Vonnisboeken van de Raad van Brabant online

De vonnisboeken van de Raad van Brabant, bewaard in het Rijksarchief Brussel (Vorst), vormen een reeks van maar liefst 584 registers, goed voor 318.462 digitale beelden, integraal online raadpleegbaar.

02.07

Bibliotheekcatalogus in een nieuw jasje

Bij het begin van de zomer werd een vernieuwde bibliotheekcatalogus gelanceerd. Denk aan een nieuwe look & feel en een meer moderne publiekscatalogus. De bibliotheken van onze verschillende vestigingen tellen samen niet minder dan ca. 500.000 volumes.

08.11

Richtlijnen voor archiefvormers: een make-over

De dienst Toezicht en Advies werkte in 2022 aan een oprissing van de onlineadviezen voor ambtenaren. Het doel? Actualisering van teksten en structuur, maar ook toevoeging van actuele thema's zoals elektronische archiveringsdiensten en milieubewust archiveren.

27.01

De rol van de NMBS in de deportaties tijdens WO II

Op 27 januari 2022 gaven senaatsvoorzitster Stephanie D'Hose en vice-eersteminister en minister van Mobiliteit Georges Gilkinet het CegeSoma de opdracht om een onderzoek in te stellen naar de rol van de NMBS bij de deportaties tijdens WO II. Het eindrapport wordt verwacht in 2023.

01.02

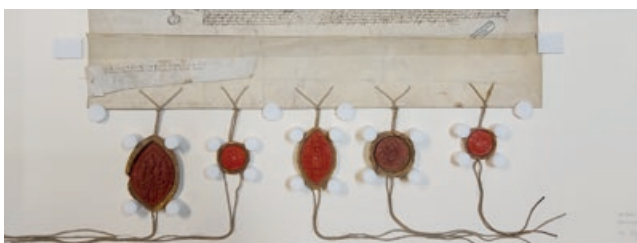
SATURN-project verlengd én uitgebreid wegens succes

Sinds 2013 hebben de archiefploegen van SATURN al ruim 30 km archief van de FOD Financiën verwerkt. Wegens succes werd de samenwerking tussen het Rijksarchief en de FOD Financiën voor de selectie, inventarisatie en overbrenging van deze archieven verlengd tot 2025.

15.03

De blijde (her)intrede van de Graven en Gravinnen van Vlaanderen

4.055 stukken uit de chartercollectie van de Graven van Vlaanderen werden met financiële steun van het Fonds Baillet Latour sinds 2019 gereinigd, hersteld en herverpakt. Na drie jaar uithuisigheid zorgde de terugkeer van de charters voor een blij weerzien in het Rijksarchief Gent.

28.03

Officiële inhuldiging van het vernieuwde Rijksarchief Aarlen

Na een grondige renovatie en uitbreiding werd het vernieuwde Rijksarchief Aarlen op 28 maart 2022 officieel ingehuldigd. De opslagcapaciteit werd verdubbeld naar ruim 40 km en duurzame technieken beperken het energieverbruik en de CO₂-afdruk van het nieuwe complex.

05.10

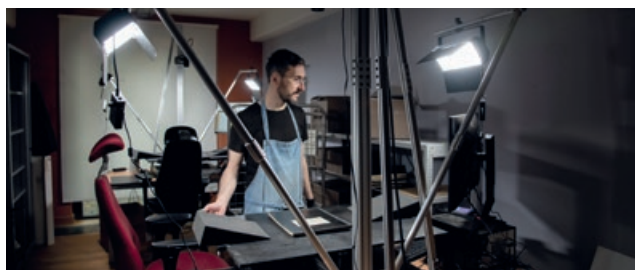
Samenwerking met het Institut National des Archives du Congo

Het Rijksarchief ontving in september een delegatie van het *Institut National des Archives du Congo* (INACO). Het bezoek kaderde binnen het project DIGICOLJUST, dat de koloniale militaire rechtscollages (1885-1960) bestudeert. De bedoeling is om een gezamenlijk archiefbeheer uit te bouwen.

27.10

Digitalisering Burgerlijke Stand: scanateliers in Leuven en Bergen

De Amerikaanse non-profitorganisatie FamilySearch is in de Rijksarchieven van Bergen en Leuven begonnen met de digitalisering van de registers van de Burgerlijke Stand uit de periode 1910-1950.

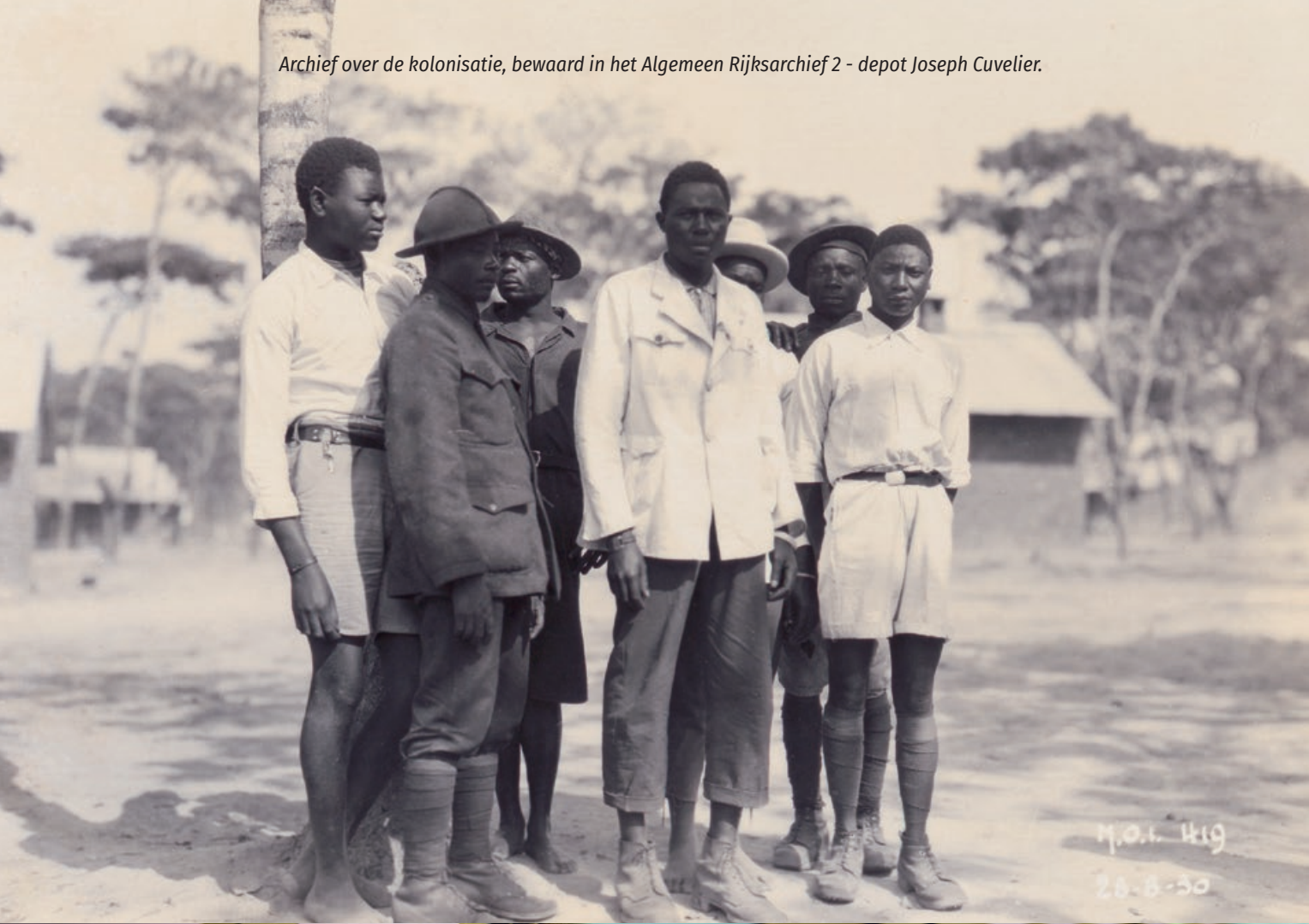

		2022	2021
MENSEN			
Personeel (excl. speciale statuten zoals art.60/asbl-vzw/ detach.)	Personeelsleden	272	258
	Voltijdse equivalenten	234	226
Vrijwilligers	Aantal vrijwilligers	157	198
MIDDELEN			
Algemene balans*	Inkomsten	20.534.187	17.274.254
	Uitgaven	21.564.149	17.746.515
	Dotatie	16.877.000	14.359.000
Inkomsten per bron	Eigen inkomsten	1.804.161	1.121.312
	Projecten	1.853.026	1.793.942
	Personeelsenveloppe	11.541.711	10.986.232
Uitgaven op dotatie	Statutair personeel op dotatie	8.034.445	7.446.873
	Contractueel personeel op dotatie	3.507.266	3.539.359
	Algemene werking op dotatie	4.916.431	3.117.020
	Uitrusting en bibliotheek op dotatie	25.317	32.496
(KERN)TAKEN			
Aanwinsten archief	In strekkende meter	12.318	15.425
Beheerd analoog archief (papier en perkament) - cumulatief	In strekkende meter	385.452	373.134
Raadpleegbaar gemaakt archief	Aantal strekkende meter ontsloten archief	5.691	5.612
	Aantal plaatsbezoeken bij archiefvormers en vergaderingen met selectiecommissies	944	513
Archieftoezicht	Aantal meter archief waarvoor toelating tot vernietiging werd gegeven	39.327	38.595
Gedigitaliseerde archiefbestanden - cumulatief	Aantal digitale bestanden	36.511.596	26.807.209
	Terabyte aan digitale bestanden	496	418
	Archiefblokken	32.461	32.093
Archief ontsloten via SAM = State Archives Management - cumulatief	Archiefbestanddelen	13.676.613	13.324.662
	Toegangen	28.519	27.989
	Archiefvormers	43.442	42.667
Zoekrobotten (cumulatief)	Zoeken naar personen - Aantal ingevoerde namen	42.314.018	41.175.956
	Zoeken naar archieven - Aantal toegangen die online raadpleegbaar zijn	18.256	17.783
RAADPLEGING EN VALORISATIE			
	Aantal individuele bezoekers	4.226	3.206
Leeszaalwerking	Aantal werkbezoeken	19.729	19.939
	Aantal ter inzage gegeven archiefnummers	102.056	90.020
Bezoekersaantallen algemene website - www.arch.be	Aantal bezoeken	545.818	594.694
	Geconsulteerde pagina's	1.367.068	1.507.090
Bezoekersaantallen zoekrobotten - http://search.arch.be	Aantal bezoeken	2.054.547	2.455.038
	Geconsulteerde pagina's	116.753.712	149.104.095
Bezoekersaantallen website CegeSoma - www.cegesoma.be	Aantal bezoeken	86.737	92.727
	Geconsulteerde pagina's	192.572	212.684
Publicaties (uitgeverij Rijksarchief), exclusief e-books	Aantal publicaties	95	102
	Aantal gepubliceerde bladzijden	10.719	12.398
Facebook	Volgers	20.912	18.606
Nieuwsbrieven	Abonnees	10.862	10.709
YouTube	Views	26.615	38.070

* In de algemene balans is er een opmerkelijk verschil tussen inkomsten en uitgaven. De hogere uitgaven in vergelijking met de inkomsten zijn het gevolg van het gebruik in 2022 van een investeringsreserve. Deze reserve wordt ieder jaar aangevuld met de positieve saldi van het afgelopen boekjaar.

EEN STEEDS GROTERE MAATSCHAPPELIJKE VERBINTENIS

Het Rijksarchief is een wetenschappelijke instelling die ten dienste staat van elke burger. De instelling vormt een essentiële schakel voor administraties en is een belangrijke pijler voor goed bestuur. Het Rijksarchief werkt mee aan de vrijwaring van de rechtsstaat door te zorgen voor een goede bewaring en raadpleegbaarheid van het overheidsarchief dat aan de instelling bij wet werd toevertrouwd en door toezicht uit te oefenen op het archief van de federale overheidsdiensten. Transparantie van en toegang tot zo veel mogelijk documenten over ons recente verleden zijn een prioriteit van de instelling.

Debat rond declassificatie

Zo kwam het Rijksarchief – mét succes – tussen in het **debat over de verplichte declassificatie van overheidsarchief**. Na tientallen jaren geduld uitoefenen wordt de verplichte declassificatie nu eindelijk geregeld door een wet die algemene regels invoert voor het declassificeren van geclassificeerde stukken (wet van 11 september 2022 – Belgisch Staatsblad van 27 september 2022). Die wet vormt het sluitstuk van een lange strijd die werd geleverd door het middenveld en kringen van archivariissen om een systeem in te voeren voor verplichte declassificatie na verloop van een zekere termijn, hetgeen de wet over de classificatie en de veiligheidsmachtigingen van 11 december 1998 niet had voorzien. Vanuit verschillende oogpunten was de invoering van een dergelijk mechanisme nochtans noodzakelijk. Enerzijds kwam het erop aan een efficiënter beheer van het geclassificeerde archief te kunnen verzekeren en te kunnen overgaan tot declassificatie van de documenten of deze te versnellen, waardoor tegelijk de infrastructuurkosten zouden dalen. Anderzijds kan zo het onderzoek worden bevorderd en worden gezorgd voor meer transparantie over de beslissingen van de overheid en politieke verantwoordelijken. Sommige gevoelige gegevens moeten bij hun aanmaak weliswaar worden geclassificeerd om de veiligheid van de Staat en haar vertegenwoordigers te waarborgen, maar niets pleit ervoor dat die documenten voor eeuwig en altijd of voor een overdreven lange duur moeten geclassificeerd blijven.

Die boodschap werd eindelijk opgepikt door de wetgever en de regering, die zich vervolgens over de kwestie hebben gebogen. Dankzij de **wet die algemene regels invoert voor de declassificatie van geclassificeerde stukken** zijn er voortaan declassificatiedrempels voor de verschillende classificatiegraden: 20 jaar voor “vertrouwelijke” documenten, 30 jaar voor “geheime” documenten en 50 jaar voor “zeer geheime” documenten. In geval van absolute noodzaak blijft het uiteraard mogelijk de aanvankelijke classificatieperiode te verlengen. De definitieve einddrempel voor declassificatie werd vastgelegd op 100 jaar na aanmaak van het document en na die termijn wordt het document automatisch beschouwd als gedeclassificeerd. De terughoudendheid om een minder lange eindtermijn te bepalen (60 of 70 jaar, zoals door het Rijksarchief voorgesteld tijdens verschillende hoorzittingen in de Kamercommissie) blijft een serieuze domper. De huidige termijn maakt het niet mogelijk volledig toegang te krijgen tot archief over bijvoorbeeld de Tweede Wereldoorlog of de kolonisatieperiode. We twijfelen echter niet aan de goede wil van overheidsdiensten die verplicht worden hun archief eerder te declassificeren dan voorheen. Die goede wil is voortaan overigens controleerbaar in de schriftelijke verslagen “over de voortgang van de declassificatie van bestaande stukken” die de diensten jaarlijks zullen moeten voorleggen aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Omgang met het koloniaal verleden

De classificatieproblematiek stond ook in het centrum van de **Kamerdebatten van de “Bijzondere Commissie belast met het onderzoek over Congo-Vrijstaat en het Belgisch koloniaal verleden”** (2020-2022), die als opdracht had “klaarheid te verschaffen over Congo-Vrijstaat (1885-1908) en over het Belgisch koloniaal verleden in Congo (1908-1960), Rwanda en Burundi (1919-1962) en hieruit lessen te trekken voor de toekomst”. Het expertenverslag aan de Commissie dat in 2021 werd gepubliceerd, besteedde veel aandacht aan het koloniaal archief en de **toegang tot informatie**. Op die punten is er ontegensprekelijk een raakvlak met de kernopdrachten van het Rijksarchief en met verschillende projecten die momenteel lopen in onze instelling. Denk aan de overdracht van 9,5 km archief van het Ministerie van Koloniën van de FOD Buitenlandse Zaken naar het Rijksarchief en aan projecten zoals “Resolutie Metissen” en “Rwanda Archives”. Het verslag wijst onder meer op het **gebrek aan structurele investeringen die de archiefsector nodig heeft om zijn opdrachten te vervullen**. Het verslag van de Commissie Lumumba uit 2001 had dit ook al gesteld...

In 2022 hebben de volksvertegenwoordigers van de “Congocommissie” hun werkzaamheden voortgezet. Bij de talrijke experten en vertegenwoordigers van het middenveld die werden gehoord, waren ook zes archivariissen en onderzoekers van het Rijksarchief. De kwestie van het **archief van de kolonisatie** (in België goed voor minstens 21 strekkende km) stond namelijk meerdere malen op de agenda. De hoorzittingen waren een gelegenheid om de maatschappelijke rol van het Rijksarchief in de verf te zetten, zeker wanneer het ging over het beheer van koloniaal archief. Dit archief was een instrument van de kolonisatie, en vandaag is het er de getuige van. Hoe moet worden omgegaan met het beheer en de ontsluiting van dit erfgoed dat onontbeerlijk materiaal bevat voor de geschiedschrijving van meerdere landen en waarmee de herinnering kan worden opgebouwd van de gemeenschappen die er wonen? De kwestie van de toegang tot het archief werd uiteraard ruimschoots bediscussieerd. Waar staan we met de inventarisering? In welke omstandigheden worden de mensen die deze archieven willen raadplegen, en die vaak zeer verschillende achtergronden hebben, ondersteund? Welke moeilijkheden onderkennen Congolese, Rwandese of Burundese burgers om toegang te krijgen tot het archief? Is er koloniaal archief dat nog niet toegankelijk is voor het publiek? De noodzaak van declassificatie van het archief werd vanzelfsprekend sterk benadrukt, op een ogenblik dat de verwoording en de stemming van de wet over de verplichte declassificatie nog niet vaststonden.

Een stuitend gebrek aan middelen

Naast de specifieke kwestie van het koloniaal erfgoed kwamen ook meer algemeen het werk van de archivaris en de **uitdagingen rond**

het vrijwaren van overheidsarchief op de agenda van het parlement. De hoorzittingen boden een kans om te wijzen op **de rijkdom en de complexiteit van de opdrachten van onze instelling** en op de manier waarop deze de voorbije decennia zijn geëvolueerd. Het gaat niet meer op om geduldig te wachten tot het overheidsarchief van rechtswege, na verloop van de voorgeschreven termijn, in handen komt van de archivariissen. **Er moet een proactief en gericht beleid worden gevoerd om publiek- en privaatrechtelijk archief te verwerven dat aansluit bij de maatschappelijke bekommernissen én representatief is voor de samenleving van vandaag.** Daarbij moeten niet alleen historici hun werk kunnen doen. Ook de juridische, administratieve, identitaire en herdenkingsvraagstukken van de burger moeten een antwoord krijgen. De **betreurenswaardige afwezigheid van middelen voor de archiefsector in het algemeen en het Rijksarchief in het bijzonder** vormde ook een belangrijke rode draad in de debatten binnen de bijzondere Congocommissie: **gebrek aan personeel, beperkte infrastructuur, onvoldoende materiaal en onderfinanciering hebben dramatische gevolgen.** De wilskracht en de motivatie van de betrokken mensen botsen systematisch met een gebrek aan budget.

Spijtig genoeg werden de werkzaamheden van de Congocommissie in december 2022 afgesloten zonder dat de volksvertegenwoordigers – bij gebrek aan consensus – over aanbevelingen konden stemmen. De voorstellen tot aanbevelingen die werden geformuleerd door de voorzitter van de Commissie en die als basis dienden voor debat besteedden heel wat aandacht aan de archiefsector: op een totaal van 128 artikels gingen 23 aanbevelingen over het koloniaal archief en 15 over archief in verband met de segregatie van metissen geboren tijdens de kolonisatie. De voorstellen pleit-

ten voor een betere dienstverlening aan de burger en een ruimere toegankelijkheid tot het archief, voor het grootschalig voortzetten van de ontsluiting van archief, voor het creëren van nieuwe opslagruimtes, voor de verrijking van de collecties, ... En dus onrechtstreeks voor het **toekennen van billijke middelen om de archivariissen in staat te stellen deze doelstellingen te halen.**

Digitaal archiefbeheer wordt dé uitdaging

Niet alleen 'historische archieven' verdienen onze aandacht, ook het steeds omvangrijker archief dat vandaag en morgen wordt gevormd. **Eén van dé uitdagingen van het Rijksarchief is om meer aandacht te besteden aan de bestemming van de digitaal gevormde documenten (digital born) die alsmaar meer worden aangemaakt door paperless administraties.** Het paradigma voor het beheer van analoog (meestal papieren) archief is overduidelijk anders dan dat voor elektronisch archief. Maar de rol van het Rijksarchief moet gedurende de hele levenscyclus van de documenten dezelfde blijven, ongeacht de gebruikte dragers en de formaten die werden aangewend om de informatie op te slaan.

Het zou erg problematisch zijn voor overheid, burgers en onderzoekers als de bewaring van het digitaal archief niet kan worden verzekerd. Onze politieke verantwoordelijken moeten zich bewust zijn van het feit dat hiervoor belangrijke investeringen moeten gebeuren. Kwestie van te vermijden dat de Belgische of buitenlandse privésector de opdracht zou krijgen om elektronisch overheidsarchief te gaan bewaren. Het behoeft geen lang betoog om te wijzen op de risico's die dat zou meebrengen (onder meer inzake privacybescherming). **De tijd dringt.**

Impressie van de archiefrekken in het Algemeen Rijksarchief 2 - depot Joseph Cuvelier. © Kamer van volksvertegenwoordigers.

COLLECTIEBEHEER

IV.

Interne transfers van oorlogsschadedossiers van het Ministerie voor Wederopbouw.

In 2022 werd, ondanks het feit dat tot 7 maart gezondheidsmaatregelen van kracht waren, het indrukwekkende volume van 15.615 strekkende meter archief overgebracht. Dit cijfer weerspiegelt wel geen netto aangroei aangezien het ook verschillende interne overbrengingen omvat.

Interne overbrengingen

Het gaat dan bijvoorbeeld over archief in verband met WO II en de nasleep ervan – zoals de bestanden van de militaire rechtbanken die instonden voor de repressie van de collaboratie na WO II, of reeksen met oorlogsschadedossiers van het Ministerie voor Wederopbouw – die werden overgebracht van het Algemeen Rijksarchief 2 - depot Joseph Cuvelier (ARA2) naar de Rijksarchieven in de provincies. Zo gingen ongeveer 900 meter oorlogsschadedossiers naar Bergen en ettelijke honderden meters dossiers van militaire rechtscollages naar Antwerpen, Brugge, Gent, Hasselt en Leuven. Deze archieven zijn nu makkelijker toegankelijk voor plaatselijke onderzoekers en tegelijk krijgt ARA2 (noodzakelijke) plaats om nieuwe bestanden op te nemen.

Restitutie

De archivariissen van het Rijksarchief blijven aandacht hebben voor de illegale verkoop van archief dat behoort tot het openbaar domein. Zo kon het Rijksarchief Leuven een aantal 13de-eeuwse charters recupereren die op een veiling werden aangeboden, o.a. een charter van de heer van Rotselaar voor de abdij Vrouwenpark in Rotselaar (1264) met de eerste vermelding van een wijngaard in deze regio.

ARA2 verkreeg een uitzonderlijk document dat werd gerecupereerd in een veilingzaal, namelijk het verdrag tot afstand van Congo-Vrijstaat aan België. Deze ontdekking kreeg heel wat weerklink in de media. Aan het Rijksarchief Aarlen werd een register teruggegeven van de abdij van Orval met een lijst van religieuzen en biografische steekkaarten uit de 18de eeuw.

Aanwinsten

Nog in Aarlen kreeg het parochiearchief dat gedurende meer dan 30 jaar werd ingezameld door het Museum Piconrue een plaats in het nieuwe depot dat in maart werd ingehuldigd.

Opmerkelijk in 2022 was de officiële overdracht en de fysieke overbrenging van het bedrijfsarchief van onze voormalige nationale luchtvaartmaatschappij SABENA (500 meter) naar het Rijksarchief Beveren. Het werd tot nog toe beheerd in Zaventem door de curatoren.

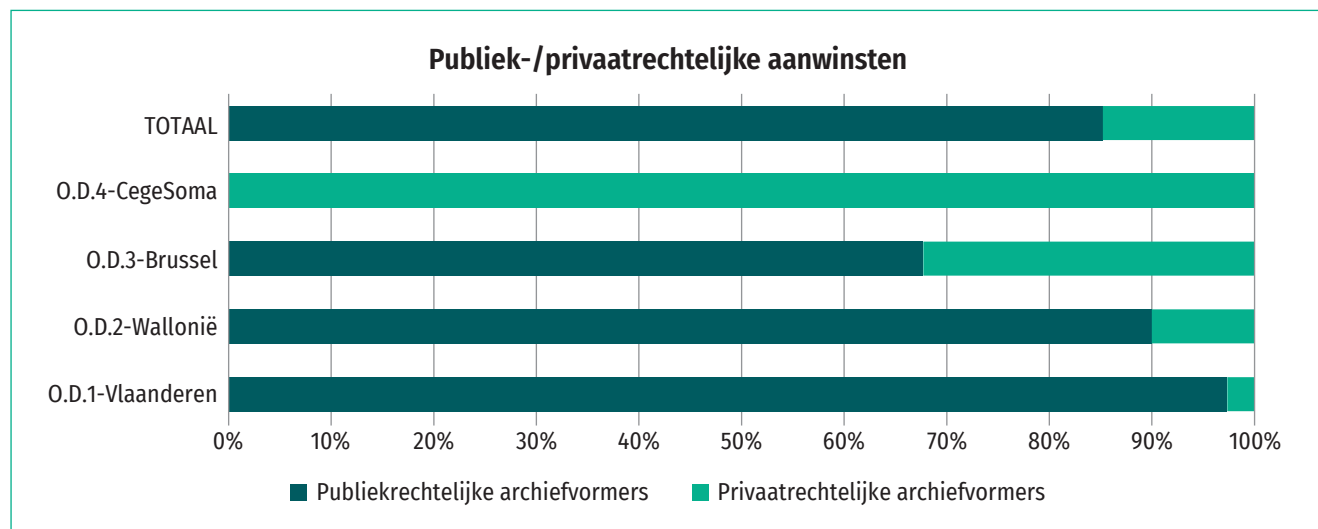
In het Algemeen Rijksarchief (ARA) en in ARA2 werd begonnen met de overbrenging van de stamboekdossiers van het Belgisch leger die werden gevormd door de voormalige Centrale Dienst van het Stamboek. Het verwerken van tienduizenden registers en dossiers van soldaten, onderofficieren en officieren geboren na 1900 zal ook in 2023 worden voortgezet.

AANWINSTEN PER ARCHIEFBEWaarPLAATS, IN STREKKENDE METER

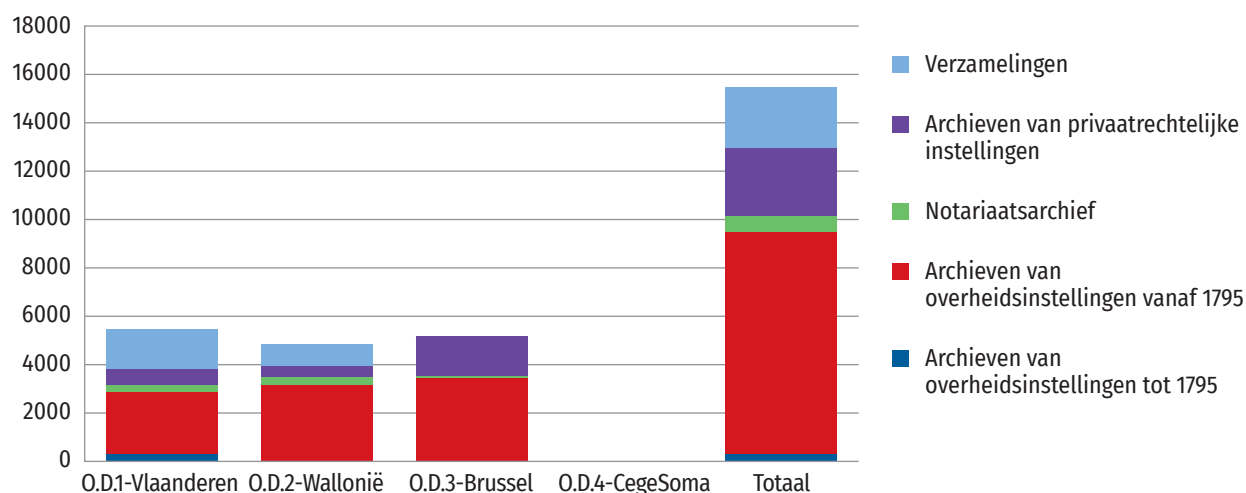
	2022	2021	2020
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	5.584	6.325	3.074
Antwerpen - Beveren	1.273	3.504	1.115
Brugge	486	248	324
Gent	1.541	437	275
Hasselt	175	106	445
Kortrijk	89	32	96
Leuven	2.019	1.997	818
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	4.852	5.775	1.784
Aarlen	155	1.818	109
Luik	434	342	92
Louvain-la-Neuve	583	64	156
Bergen	3.172	2.207	827
Namen	385	1.210	367
Doornik	113	120	20
Eupen	10	14	213
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	5.176	3.322	1.088
Algemeen Rijksarchief - afdeling 4 + 5	734	957	596
Algemeen Rijksarchief 2 - depot Joseph Cuvelier	4.380	786	463
Archief van het Koninklijk Paleis	1	27	2
Rijksarchief te Brussel	62	1.552	27
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	0	0	0
O.D. 4 - CegeSoma	4	4	2
TOTAAL AANGROEI	15.615	15.425	5.949
TOTAAL BEHEERD ARCHIEF	385.452	373.134	357.709

AANWINSTEN ARCHIEF (inclusief interne verhuisoperaties)

	O.D.1-Vlaanderen	O.D.2-Wallonië	O.D.3-Brussel	O.D.4-CegeSoma	TOTAAL
Publiekrechtelijke archiefvormers					
Verplicht	5.355	4.038	3.508	0	12.901
Bewaargeving	92	328	0	0	420
Restitutie	1	2	0	0	3
Aankoop	0	0	0	0	0
Privaatrechtelijke archiefvormers					
Bewaargeving	119	235	0	0	354
Schenking	17	239	1.667	4	1.927
Aankoop	0	9	0	0	9
Archieven van overheidsinstellingen tot 1795	315	0	0	0	315
Archieven van overheidsinstellingen vanaf 1795					
Hoven en rechtbanken	1.955	700	0	0	2.655
Centrale departementen van de nationale/federale regering	0	0	3.406	0	3.406
Centrale departementen gemeenschaps- en gewestregeringen	0	0	0	0	0
Buitendiensten en openbare instellingen federale overheid	116	1.932	42	0	2.090
Buitendiensten en openbare instellingen deelstaten	0	9	0	0	9
Provincie	413	192	0	0	604
Regionale en bovenplaatselijke overheden	23	8	0	0	31
Gemeenten en andere plaatselijke overheden	49	316	0	0	365
Notariaatsarchief	274	307	60	0	641
Archieven van privaatrechtelijke instellingen					
Kerkelijke instellingen	141	65	0	0	206
Particuliere organisaties, verenigingen, bedrijven	508	342	1.628	0	2.478
Families en personen	6	78	40	3	128
Verzamelingen					
Parochieregisters (en klappers) + Burgerlijke stand (en tafels)	1.669	876	0	0	2.545
Andere documentaire verzamelingen	0	4	0	0	4
TOTAAL 2022	5.584	4.852	5.176	4	15.615

Archiefaanwinsten (Aard van de aanwinsten)

Archiefontsluiting

In 2022 werd meer dan 5.700 strekkende meter archief voor het eerst ontsloten voor onderzoek.

In het Rijksarchief Gent werd na ruim 20 jaar het vrijwilligersproject met de drie broers Van Bockstaele rond de prospectie, inventarisatie en verwerving van Oost-Vlaamse kerkarchieven officieel afgesloten. In totaal werden 342 inventarissen gerealiseerd

van evenveel archiefblokken, met een gezamenlijke omvang van 1.905 strekkende meter.

Steeds meer bevroegen vrijwilligers verlenen de rijksarchivarissen concrete steun bij het verwezenlijken van ambitieuze projecten, zoals bijvoorbeeld in het Rijksarchief Eupen dat ongeveer 10.000 glasplaten uit de collectie van de Eupense familie Lander (1880-1950) heeft geïdentificeerd, geïnventariseerd, verpakt en (gedeeltelijk) gedigitaliseerd. In het CegeSoma verwerkte de ploeg van intus-

RAADPLEEGBAAR MAKEN

	Aantal strekkende meter ontsloten archief	Online toegangen
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	2.226	133
Antwerpen - Beveren	536	23
Brugge	174	18
Gent	452	71
Hasselt	170	0
Kortrijk	138	16
Leuven	755	5
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	2.623	1.980
Aarlen	163	1.764
Luik	374	110
Louvain-la-Neuve	228	7
Bergen	861	11
Namen	818	34
Doornik	40	16
Eupen	138	38
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	842	34
ARA - afdeling 4	21	3
ARA - afdeling 5	311	10
ARA 2	300	5
Archief van het Koninklijk Paleis	76	5
Rijksarchief te Brussel	110	11
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	25	0
O.D. 4 - CegeSoma	0	2
TOTAAL 2022	5.691	2.149
TOTAAL 2021	5.612	747
TOTAAL 2020	3.813	4.797

sen 19 vrijwilligers van het project 'Wikibase Verzet' 46.340 dossiers van de Staatsveiligheid (betreffende de inlichtingen- en actiediensten) en startte ze met het coderen van meer dan 25.000 dossiers inzake erkenning als 'weerstander door de sluikpers'. De ontsluiting van het archief van het Hof van Beroep van Luik zal ongetwijfeld onderzoekers uit vier hedendaagse provincies interesseren. De projecten 'Lokaal Archief Wallonië' (35 inventarissen) en Saturn (10 inventarissen) blijven aan hoog tempo nieuwe inventarissen publiceren.

Verpakking

In alle vestigingen samen werd 5.600 strekkende meter archief verpakt of herverpakt. Meer dan 600 meter in Namen en meer dan 500 meter in Antwerpen, om maar twee voorbeelden te geven. Ook de Dienst Archief Oorlogsslachtoffers heeft dit jaar opnieuw meer dan 200 meter archief verpakt.

Restauratie

Naast campagnes voor het massaal reinigen en restaureren van archief die worden gefinancierd door de archiefvormers heeft het Rijksarchief ook met eigen middelen of dankzij mecenaat 1.515 stukken laten restaureren. Uit de collectie van het Rijksarchief Kortrijk werden bijvoorbeeld een honderdtal middeleeuwse charters van de stad Kortrijk (12de-15de eeuw) onder handen genomen.

Bibliotheken

In één jaar tijd werden onze bibliotheken verrijkt met 2.925 nieuwe titels. Het doorzoeken van de gezamenlijke catalogus van alle Rijksarchieven is nu ook gebruiksvriendelijker dankzij het nieuwe beheerssysteem VUBIS-Smart.

Geert, Marc en Julien Van Bockstaele speurden ruim 20 jaar lang in kelders, op zolders, in pastorieën, naar de moderne kerkarchieven van Oost-Vlaanderen. Het resultaat? Volledige prospectie en in de meeste gevallen ook inventarisatie van de 427 kerkarchieven uit het bisdom Gent!

MATERIËLE ZORG

	Archief verpakt en herverpakt (strekkende m)	Intern uitgevoerde restauraties* (aantal stuks)	Extern uitgevoerde restauraties (aantal stuks)
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	1.165	n.v.t.	189
Antwerpen - Beveren	203	n.v.t.	0
Brugge	230	n.v.t.	70
Gent	238	n.v.t.	0
Hasselt	21	n.v.t.	20
Kortrijk	124	n.v.t.	99
Leuven	348	n.v.t.	0
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	3.255	n.v.t.	1.326
Aarlen	163	n.v.t.	126
Bergen	1.587	n.v.t.	10
Doornik	225	n.v.t.	0
Eupen	172	n.v.t.	0
Louvain-la-Neuve	183	n.v.t.	0
Luik	318	n.v.t.	1.190
Namen	607	n.v.t.	0
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	1.146	105	1 km
ARA - afdeling 4	95	105	0
ARA - afdeling 5	415	n.v.t.	0
ARA 2	300	n.v.t.	1 km
Archief van het Koninklijk Paleis	24	n.v.t.	0
Rijksarchief te Brussel	104	n.v.t.	0
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	208	n.v.t.	0
O.D. 4 - CegeSoma	40	n.v.t.	0
TOTAAL 2022	5.607	105	1.515 + 1 km
TOTAAL 2021	6.166	58	3.579
TOTAAL 2020	6.405	56	4.603

* Uitgevoerd in het restauratieatelier van het Algemeen Rijksarchief.

COLLECTIEBEHEER: BIBLIOTHEEK

	Aangroei in volumes (titel = volume)	Lopende tijdschriftenabonnementen
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	867	104
Antwerpen - Beveren	187	27
Brugge	24	21
Gent	0	4
Hasselt	32	21
Kortrijk	377	31
Leuven	247	0
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	1.598	90
Aarlen	713	29
Bergen	92	8
Doornik	60	12
Eupen	279	0
Louvain-la-Neuve	30	0
Luik	168	17
Namen	256	24
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	279	125
Centrale bibliotheek ARA	218	124
ARA 2	21	0
Archief van het Koninklijk Paleis	32	0
Rijksarchief te Brussel	0	0
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	8	1
O.D. 4 - CegeSoma	181	7
TOTAAL 2022	2.925	326
TOTAAL 2021	4.197	327
TOTAAL 2020	6.691	384

Blik op de depotruimte van het Rijksarchief Leuven.

Correctionnel
1850

Correctionnel
1853

Civil
1851

TOEZICHT & ADVIES

De SATURN-archiefploegen in actie.

Om te vermijden dat waardevolle archiefreeksen verloren gaan door verwaarlozing of vernietiging, oefent het Rijksarchief toezicht uit op de bewaring van de archieven van de federale, provinciale en lokale overheid. Medewerkers voeren inspecties uit en adviseren administraties om hun archief- en informatiebeheer te verbeteren. Ze evalueren de wetenschappelijke, historische en maatschappelijke waarde van de reeksen en leggen in selectielijsten hun definitieve bestemming vast: vernietiging of overbrenging naar het Rijksarchief voor permanente bewaring. Daarnaast ondersteunen ze ambtenaren bij de praktische toepassing van deze selectielijsten, namelijk bij archiefoverbrengingen en -vernietigingen. Overheden mogen geen documenten vernietigen zonder toelating van het Rijksarchief.

Toezicht en selectie

De opmaak van selectielijsten is vooral de taak van de centrale dienst Toezicht en advies. Selectielijsten worden steeds opgesteld in nauwe samenwerking met medewerkers van de organisatie in kwestie. Zij kennen immers het beste de werkprocessen en de

archiefreeksen die hierbij tot stand komen. Waar het uitwisselen van informatie vóór de coronapandemie haast altijd ter plaatse gebeurde, zagen we ons in 2020 en 2021 genoodzaakt om over te schakelen op digitale kanalen. Sindsdien zijn virtuele vergaderingen een vast onderdeel geworden van onze werking, die daarom ook een plaats gekregen hebben in de cijfers. Tegelijk blijven we

PARTNER VAN ARCHIEFVORMERS

	Aantal plaatsbezoeken bij archiefvormers (meeteenheid: halve werkdag)	Gepubliceerde selectielijsten	Aantal strekkende meter archief waarvoor toelating tot vernietiging werd gegeven	Aantal vergaderingen van archief- of selectiecommissies
Afdeling Toezicht en advies	187	8	3.000	15
Rijksarchieven in Vlaanderen	44	0	21.339	42
Antwerpen - Beveren	2	0	9.272	10
Brugge	8	0	4.402	0
Gent	5	0	3.845	15
Hasselt	7	0	1.022	0
Kortrijk	9	0	276	0
Leuven	13	0	2.522	17
Rijksarchieven in Wallonië	412	0	12.999	10
Aarlen	284	0	1.113	0
Luik	20	0	1.536	0
Louvain-la-Neuve	17	0	2.336	0
Bergen	18	0	2.919	0
Namen	37	0	3.069	10
Doornik	10	0	1.939	0
Eupen	26	0	87	0
Rijksarchieven in Brussel	227	0	1.989	7
Algemeen Rijksarchief (afd. 4 + 5)	58	0	0	0
Algemeen Rijksarchief 2 - depot Joseph Cuvelier	150	0	0	4
Archief van het Koninklijk Paleis	0	0	0	0
Rijksarchief te Brussel	19	0	1.989	3
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	0	0	0	0
CegeSoma	0	0	0	0
TOTAAL 2022	870	8	39.327	74
TOTAAL 2021	513	9	38.595	voorheen niet gemonitord
TOTAAL 2020	454	21	26.171	voorheen niet gemonitord
TOTAAL 2019	710	40	35.275	voorheen niet gemonitord

overtuigd van de meerwaarde van fysieke overlegmomenten, die in 2022 opnieuw zonder beperkingen konden doorgaan. De cijfers tonen dit ook aan. We pikken aan bij de aantallen van vóór de pandemie (respectievelijk 222 en 187 plaatsbezoeken in 2019 en 2022).

De bewaartermijnen en definitieve bestemmingen in een selectielijst zijn in principe onafhankelijk van de vorm die een archiefreeks aanneemt (papieren vs. elektronisch documenten, analoge briefwisseling vs. e-mail...). Niettemin is het één van de uitdagingen voor de dienst Toezicht om selectielijsten die nog sterk op een analoge werking georiënteerd zijn, aan te passen naar de huidige realiteit. De digitale transformatie van een dienst gaat namelijk vaak gepaard met een wijziging van werkprocessen en de creatie van nieuwe reeksen (bv. mailboxen, databanken) of afschaffing van bestaande reeksen (bv. fichesystemen).

Daarnaast zijn er de voortdurende wijzigingen van de bevoegdheden, werkprocessen en structuur van organisaties, die de selectielijsten verouderd of moeilijk toepasbaar dreigen te maken. Om met het beschikbare personeel te kunnen blijven volgen, werd in 2021 al een aanpassing van het KB Toezicht doorgevoerd, die archiefvormers verplicht om zelf hun selectielijst om de vijf jaar te reviseren. Ook schakelden we over op het gebruik van een nieuw sjabloon voor selectielijsten, waarin het organigram en de functies van een instelling niet meer het uitgangspunt zijn, maar kenmerken die eenvoudig kunnen worden aangepast. In 2022 werden 8 nieuwe selectielijsten gepubliceerd, waarvan 3 voor het eerst door de archiefvormer zelf werden opgemaakt, weliswaar met ondersteuning van het Rijksarchief.

De toezichtsactiviteiten van de rijksarchivarissen in de provincies spitsen zich voornamelijk toe op de buitendiensten van de federale overheid, op de hoven en rechtbanken en op de lokale instellingen (gemeenten, OCMW's, kerkfabrieken enz.). Ook hier sluiten de cijfers terug aan bij het pre-coronajaar 2019. Absolute koploper inzake toezicht is de Operationele Directie Wallonië met 412 bezoeken, die in grote mate – maar niet uitsluitend – op het conto te schrijven zijn van het succesrijke project Lokaal Archief Wallonië.

Adviesverlening

In het kader van de adviesfunctie van het Rijksarchief werd het afgelopen jaar prioritair werk gemaakt van een grondige vernieuwing van de richtlijnen rond informatiebeheer die ambtenaren op onze website kunnen raadplegen. Het Rijksarchief ontvangt steeds meer vragen van archiefvormers over de bewaring, selectie en vernietiging van digitaal archief. Hierover stonden al veel FAQ's en brochures online, maar die waren aan actualisering en uitbreiding toe. De technologische evolutie staat nu eenmaal niet stil.

Pagina's over onderwerpen zoals bestandsformaten, metadata en e-mailarchivering kregen een update. Nieuwe onderwerpen werden aangesneden, zoals archivering in SharePoint, anno 2022 niet meer weg te denken uit de informatie-infrastructuur van de meeste diensten. Ook nieuwe thema's van maatschappelijk belang, zoals milieubewust archiveren en persoonsgegevens in archief, kregen een plaats in het geheel. Dit werd bovendien in een nieuw jasje gestoken. Dankzij een nieuwe structuur bevindt alle informatie zich nu binnen enkele klikken van de startpagina. In het nieuwe online overzicht van termen en thema's vindt de websitebezoeker zowel definities als hyperlinks naar de verschillende pagina's.

Hoewel de informatie in de eerste plaats geschreven is voor ambtenaren, komt een groot deel ervan ook voor andere doelgroepen van pas. Weldra wordt van de belangrijkste teksten ook een Duitse vertaling gepubliceerd.

De taken van Toezicht zijn even divers als de soorten archief die er zijn. Zo werden we voorjaar 2022 gecontacteerd over de archivering van de audiovisuele opnames van de processen rond de terreuraanslagen van 22 maart 2016. Dankzij de collega's van de Franse *Archives Nationales*, die assisteerden bij het proces over de aanslagen in Parijs, en in samenwerking met CINEMATEK, konden we de FOD Justitie een opsomming bezorgen van de technische en organisatorische vereisten voor de registratie en archivering van dit belangrijk historisch beeldmateriaal.

Debat over 'digital born' archieven op de Wetenschappelijke Lente 2022.

ONDERZOEK

VI.

CARTE ICONOGRAPHIQUE

De la Province de Brabant.

Baronnie de Breda. Brab. Hollandois.

Marquisat de
Berg-op-Zoom
Brab. Holl.

Marquis de Bois-le-Duc
Brab. Holl.

Flandre Hollandaise

Comté de Flandre
à Sa M.

Pays de Maas
à Sa M.

Pays de Tormonde
à Sa M.

Pays d'Alst
à Sa M.

Pays d'Haymout
à Sa M.

Prévôté de Pays de Looz

Pays de Limbourg
Brab.

Comté de Namur à Sa M.

Duché de Luxembourg
à Sa M.

France

France

Brabant
Anvers

Les Numéros parsemés dans cette Carte indiquent le Poste de chaque Nationnaire.
La différence des couleurs, désigne l'espace de terrain que chaque Esquade doit parcourir
de proche en proche, jusques vers les Limites des païs circonvoisins, marqués sur les frontières.

In 2022 werd gestart met fase 2 van het project “Resolutie Metissen”, gefinancierd door de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en het federaal Wetenschapsbeleid. Fase 1 was gericht op het aanmaken van een database met de individuele, familiale en collectieve levensloop van de metissen uit de kolonisatieperiode. Fase 2 wil een omstandige historische studie maken waarin de verantwoordelijkheden van de burgerlijke en religieuze overheden worden bepaald. Momenteel werken zes onderzoekers aan dit project, dat daarmee één van de grootste historische onderzoeksprojecten is die ooit in België gevoerd werden.

Op vraag van de Senaat en het ministerie van Mobiliteit startte het CegeSoma in augustus 2022 met een studie over de rol van de NMBS in de deportatie van Joden, zigeuners, politieke gevangenen en dwangarbeiders tijdens WO II. Ook het onderzoek over het Verzet, gefinancierd met een gift van de vzw Witte Brigade/Fidelio, loopt op kruissnelheid. Het manuscript voor een publicatie van de resultaten van het onderzoek in verband met de rol van het provinciebestuur van Limburg tijdens WO II, dat op vraag van de provincie werd gevoerd, is inmiddels afgewerkt.

Het project OUTLAW (*Outsiders and the Law. Uncovering Criminal Justice Trajectories in Nineteenth-Century Belgium*), door BELSPO gefinancierd in het kader van een BRAIN-programma, werd opgestart in samenwerking met de universiteit van Gent. Het bestudeert 532 moraliteitsregisters uit de periode 1855-1924. Die registers werden vanaf 1855 ingevoerd in het Belgisch gevangeniswezen om voor de 150.000 gedetineerden uit die periode gegevens bij te houden over gedrag, gezinssamenstelling, opleiding, begane misdrijven, en fysieke en mentale gezondheid.

Het Waalse Erfgoedagentschap (AWaP) vroeg om archiefonderzoek in verband met de archeologische opgravingen die worden uitgevoerd in de abdijwijk van Nijvel en in het gehucht Fontaine, dat in het verlengde ligt van de luchthaven van Luik.

Het BRAIN-project *Social Hotspots: procesdossiers als bronnen voor de geschiedenis van de vroegmoderne Nederlanden* werd afgesloten met een colloquium rond artificiële intelligentie en crowdfunding voor het gerechtelijk archief van het ancien régime.

In Brussel ging het co-creatieproject ArchiSols van start, met toelagen van InnovirisBrussels. Het wil het grote publiek beschikbare maar ongebruikte gegevens over bodemverontreiniging aanreiken om na te kunnen gaan welke stadsgronden in Brussel geschikt zouden kunnen zijn voor land- of tuinbouw of voor vergroening. Hiervoor zal op ruime en exhaustieve schaal informatie van

diverse aard (privé, openbaar, schriftelijk, getekend, mondeling, enz.) worden ingezameld over de exacte locatie van vervuilende bedrijvigheid uit het verleden en over de huidige toestand van de stedelijke bodem. Daarvoor zal beroep worden gedaan op innovatieve crowdsourcingmethodes en digitale cartografie.

Sinds 2020 kan via het FED-tWIN-programma van BELSPO door wetenschappelijke instellingen zoals het Rijksarchief onderzoek worden opgezet in samenwerking met universiteiten. Deze onderzoeksprogramma's zijn op korte termijn een zeer belangrijk middel geworden om het wetenschappelijk potentieel van onze instelling te versterken. In 2022 konden zo drie jonge doctorandi worden aangeworven. Bij het CegeSoma en de KULeuven bestudeert professor Widukind DE RIDDER de geschiedenis van de Koude Oorlog in België en meer bepaald het economisch beleid in die periode. Samen met de faculteit Economische en Bedrijfswetenschappen van de Universiteit Antwerpen werd overgegaan tot de aanwerving van Johan POUKENS om de expertise rond bedrijfsarchieven (19de-20ste eeuw) verder uit te bouwen. Nicolas RUFFINI-RONZANI, specialist van middeleeuwse perkamenten, is verbonden aan het Onderzoekscentrum voor de middeleeuwse praktijk van het schrift (PraME) van de universiteit van Namen. Hij moet onze kennis over middeleeuwse archieven verruimen én ze bij het brede publiek, studenten en onderzoekers valoriseren. Er werden vier bijkomende posten toegekend (die in de loop van 2023 worden uitgerold), voor de volgende studiedomeinen:

- Koloniaal archief en de geschiedenis van Rwanda en Burundi (in samenwerking met de Vrije Universiteit Brussel)
- Diplomatiek archief en de geschiedenis van België (in samenwerking met de universiteit van Luik)
- *Content-enriched user-centred access key to digital archives* (in samenwerking met MiIL - Media innovation and intelligibility Lab van de Université catholique de Louvain)
- Juridische uitdagingen van digitale archivering (in samenwerking met de KU Leuven - Centre for IT & IP Law)

Alle lopende projecten en onderzoeksprogramma's

2021 > ...	Rijksarchief Brussel (Vorst)	ACCESS to court files and access to justice. The Council of Brabant during the early modern era
2022 > ...	Antwerpen - Beveren	ARCHIE.BEL - ARCHives for the Economic history of BELgium (19 th -20 th centuries)
2022 > 2026	Rijksarchief Brussel (Vorst)	ArchiSols: voor een betere kennis van de bodem in Brussel
2022 > ...	CegeSoma	BELCOWAR. Belgium and the Cold War: Gaining or Losing Sovereignty through the Pax Americana
2012 > ...	Algemeen Rijksarchief	Bibliografie van de Geschiedenis van België
2019 > 2022	Algemeen Rijksarchief	BISHOPS: Belgian Infrastructure for Social Sciences and Humanities Open Science

2020 > 2022	Algemeen Rijksarchief	CoffeeBridge - Bridging knowledge to the field: an evaluation of the agronomic and socio-economic potential of Robusta coffee genetic resources as a cash crop in the Congo Basin
2019 > 2023	Rijksarchief Leuven	Corvus - Historical Consultancy for Public Institutions
2022 > 2023	CegeSoma	De NMBS en de deportaties tijdens WO II
2020 > ...	Algemeen Rijksarchief	DIGHIMAPS - Digital Maps and Archives. Activating Cartographic Collections in a Digital World
2022 > 2024	Algemeen Rijksarchief	DigHimapper - Van historische kaarten tot analyseerbare informatiebronnen
2015- ...	CegeSoma	European Holocaust Research Infrastructure
2021 > ...	Algemeen Rijksarchief	FLOWER - Financial Government through Practices of Writing and Recordkeeping in the late medieval and early Modern Low Countries (14 th -16 th c.)
2021 > 2022	Rijksarchief Namen/Rijksarchief Luik	FREE: Analyse van het politieke en institutionele antwoord op de voedselcrisissen in de Zuidelijke Nederlanden in de 15 ^{de} eeuw
2016 > 2022	Rijksarchief Brussel (Vorst)	HOTSPOTS: Social Hotspots. High Courts of Justice Files, Sources for Low Countries History
2010 > ...	Namen - Luik - Doornik Bergen - Louvain-la-Neuve - Aarlen	Lokaal archief Wallonië
2020 > 2024	Rijksarchief Gent	LORD: Lordship and State Formation in the County of Flanders, 15 th -18 th century
2022 > ...	Rijksarchief Namen	MARCh21 - Medieval Archives in 21 st -century Belgium: Management, Investigation, Promotion
2020 > 2024	Algemeen Rijksarchief	NaPol-Intel - Nationalisatie van de politionele informatiegaring in België (1918-1961): democratiseringsproces en bureaucratisch kennisbeheer
2022 > 2026	Rijksarchief Gent	OUTLAW - Outsiders and the Law. Uncovering Criminal Justice Trajectories in Nineteenth-Century Belgium (1855-1924)
2021 > 2025	Algemeen Rijksarchief	PARDONS - Topographies of Pardon Tales: Contextual Mapping of Pardon Letters in the Southern Low Countries, 15 th -17 th c.
2020 > ...	CegeSoma	People@War. A social history of the Second World War and its Remembrance in Belgium
2020 > ...	CegeSoma	Postwarex
2019 > 2023	ARA 2 - Joseph Cuvelier	Resolutie-Metissen
2013 > 2025	Gent - Bergen - ARA 2 - Joseph Cuvelier - Aarlen - Brussel - ARA	SATURN (de archiefploegen Financiën)
2020 > ...	ARA 2 - Joseph Cuvelier	SHARE: Supply a Fair and Transparent Access to a shared Heritage - the 'Africa Archives' - to implement Decolonised Research about Belgian colonisation in Congo, Rwanda and Burundi (1885-1962)
2015 > 2023	Namen - Bergen	Waalse archeologie: historisch onderzoek in en over Chièvres en Namen
2021 > ...	CegeSoma	Wikibase Verzet
2021 > 2025	Algemeen Rijksarchief	WOMENEXILE - Gendering Political Exile: Women's political migrations to Belgium (1918-1958)

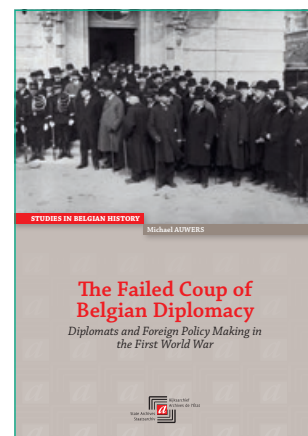
Publicaties

Het Rijksarchief is een belangrijke wetenschappelijke uitgeverij. Het publiceren van archiefinventarissen (een honderdtal titels per jaar) maakt deel uit van de wettelijke opdrachten van de instelling.

Het Rijksarchief is tevens de uitgever van het *Journal of Belgian History* (vier nummers per jaar) en van de collectie *Studies in Belgian History*. In 2022 verscheen in deze reeks van Michael AUWERS *The Failed Coup of Belgian Diplomacy. Diplomats and Foreign Policy Making in the First World War*.

Publicaties (uitgeverij Rijksarchief), exclusief e-books

	2022	2021	2020
Aantal publicaties	95	102	103
Aantal gepubliceerde bladzijden	10.719	12.398	8.746

DIGITALISING

VII.

Digitalisering van de glasplaten van het labo van de gerechtelijke politie van Luik.

Algemene cijfers en tendensen

De digitalisering in het kader van DIGIT04 en een aantal onderzoeksprojecten ging in 2022 onverminderd verder. De langetermijnprojecten (rekeningen van de gerechtsofficieren, steekkaarten vreemdelingenpolitie e.a.) werden voortgezet. Bijzondere aandacht werd verder besteed aan egodocumenten (o.a. de dagboeken van de adellijke familie van der Straten Ponthoz, bewaard in het Rijksarchief Namen; de brieven van de Grogards uit het archief van het Ourthedepartement, bewaard in het Rijksarchief Luik; en egodocumenten uit het familiearchief de La Barre en het archief van Michel Levie (4.605 scans)).

Een greep uit de andere projecten, die intussen ook grotendeels online staan: de fototheek van het ministerie van Openbare Werken (*work in progress* – 8.494 foto's), statistieken van de *Mouvement de la Population* (afwerking van het project – 3.949 scans), de affiches van het provinciebestuur van Antwerpen (3.126 scans), en de archieven van de krijgsraad van Leopoldstad (29.488 scans). In het kader van de onderzoeksprojecten PARDONS en OUTLAW werden vroegmoderne gratiedossiers (18.500 scans) en 19de- en 20ste-eeuwse gevangenisregisters (ca. 50.000 scans) gedigitaliseerd. Ongeveer 100.000 glasplaten van de gerechtelijke politie van Luik uit de periode 1923-1988 werden, met hulp van de vzw *Celida* en de vzw *Archives photographiques namuroises* eveneens gescand.

Het aanbod van de gedigitaliseerde archieven online werd vorig jaar uitgebreid met o.a. de vonnisboeken van de Raad van Brabant (159.230 scans), de collectie cartularia en obituaria van het Rijksarchief Doornik (6.910 scans), een aantal vroegmoderne Brabantse volkstellingen (30.037 scans), en de glasnegatieven van Naamse fotografen (3.793 scans) en van de NV Kempische Steenkoolmijnen (1.767 scans). Om deze gedigitaliseerde archiefbestanden via de

zoekrobot 'Zoeken naar archieven' beschikbaar te stellen, blijven inventarissen essentieel. De inspanning op het vlak van retroconversie van papieren naar digitale inventarissen werd in 2022 verder gezet. Momenteel staat de teller op 18.256 digitale toegangen.

In samenwerking met de FOD Defensie werden de steekkaarten van de Centrale Dienst van het Stamboek, die toegang geven tot de personeelsdossiers van het ministerie van Defensie, gedigitaliseerd. Momenteel kunnen ze al digitaal geraadpleegd worden via de computers in de leesalen van het Rijksarchief (2.270.844 fiches). Op termijn zal deze toegang online beschikbaar worden.

Digitalisering Burgerlijke Stand

De Amerikaanse non-profitorganisatie *FamilySearch* is in oktober 2022 in de Rijksarchieven van Bergen, Beveren en Leuven begonnen met de digitalisering van de registers van de Burgerlijke Stand uit de periode 1910-1950. Dit betekent een **belangrijke stap vooruit voor het genealogisch onderzoek**. De Burgerlijke Stand van het arrondissement Leuven is ondertussen al afgewerkt voor de periode 1930-1950. Andere arrondissementen zullen volgen. Op de nieuwe genealogische website kunnen de vorderingen worden opgevolgd.

Zoeken naar personen

Dankzij de inzet van tientallen vrijwilligers werd ook de zoekrobot 'Zoeken naar personen' verder verrijkt (de teller staat ondertussen op meer dan 42 miljoen namen).

Opvallende aanwinsten van 2022 waren de 15de-eeuwse indexen van de Kortrijkse weesboeken, die een toegang vormen op meer dan 120.000 namen uit de periode 1403-1502, en de 58.538 Limburgse dossiers oorlogsschade die dankzij een vrijwilligersteam

DIVA: DIGITALISEREN & ONLINE RAADPLEEGBAAR MAKEN (cumulatieve cijfers)

	2022	2021	2020	2019
Archief: gedigitaliseerde bestanden				
Gedigitaliseerde inventarisnummers	257.439	240.452	228.679	218.526
Gedigitaliseerde bestanden	36.511.596	26.807.209	25.934.533	25.426.305
Terabyte aan digitale bestanden	496	418	403	389
Archief digitaal ontsloten via SAM				
Archiefblokken	32.461	32.093	31.834	28.048
Archiefbestanddelen	13.676.613	13.324.662	15.902.745	15.332.136
Toegangen	28.519	27.989	25.176	24.142
Archiefvormers	43.442	42.667	41.872	39.769
Zoekrobot: Zoeken naar personen				
Ingevoerde namen	42.314.018	41.175.956	38.661.022	35.120.798
Geanalyseerde akten	13.389.223	12.940.098	12.515.414	11.513.699
Vrijwilligersprojecten	118	117	110	97
Zoekrobot: Zoeken naar archieven				
Toegangen*	26.322	26.155	23.018	22.840
Digitale toegangen**	18.256	17.783	15.900	13.759
Zoekrobot: Zoeken naar archiefvormers				
Archiefvormers	35.098	35.098	35.098	35.098
Belgische bijdrage tot APE, gecoördineerd door het Rijksarchief				
Aangesloten Belgische archiefinstellingen	81	81	79	79
Ingevoerde beschrijvingseenheden	11.413.826	8.897.705	8.862.750	8.824.229

* Toegangen zijn het totale aantal (papieren) inventarissen, overdrachtslijsten, plaatsingslijsten, ... die geïntegreerd zijn in het archiefbeheersysteem van het Rijksarchief (maar daarom niet online toegankelijk zijn voor het publiek).

** Onder digitale toegangen verstaan we de toegangen die in digitale versie beschikbaar zijn in <https://search.arch.be>.

van het Rijksarchief Hasselt doorzoekbaar zijn gemaakt. Ook de vrijwilligersploegen van andere projecten hebben in 2022 gestaag verder gewerkt.

Ontsluiting kaartmateriaal

In het kader van het FED-tWIN-project Dighimaps werd het crowdsourcingproject DigHimapper opgezet, dat vrijwilligers inschakelt bij het georefereren en annoteren van historische kaarten. In een eerste fase van de uitbouw van dit platform worden de prachtige kaarten van de familie Arenberg onder handen genomen.

Het portaal Cartesius, dat in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek, het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika en het Nationaal Geografisch Instituut gedigitaliseerde kaarten online aanbiedt, werd onderhouden en verder uitgebreid.

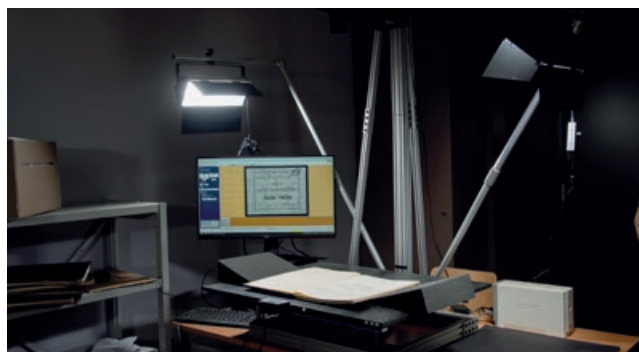
Inzet van artificiële intelligentie

Met een interne workshop werd in november 2022 het startschot gegeven voor de implementatie van de HTR-software Transkribus in het Rijksarchief. HTR staat voor *handwritten text recognition*, de automatische herkenning van handgeschreven teksten met behulp van artificiële intelligentie. Binnen enkele projecten wordt momenteel al gewerkt met Transkribus. Vrijwilligers helpen om de transcripties te maken die nodig zijn voor de training van een model dat zal helpen bij de ontsluiting van – onder meer – gratiebrieven en vonnisboeken.

Op 8 december 2022 werd het FED-tWIN-project ARKEY gelanceerd, een samenwerking tussen het Rijksarchief en de UCL. ARKEY zet in op gebruikersonderzoek en de inzet van artificiële intelligentie voor de extractie van metadata uit gedigitaliseerde bulkarchieven.

DIGITALISERING DECENTRAAL

	Aantal scans on demand	Aantal scans voor de eigen dienst/ eigen projecten
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	80.866	51.364
Antwerpen - Beveren	39.971	0
Brugge	12.301	0
Gent	9.092	20.082
Hasselt	100	100
Kortrijk	1.168	1.745
Leuven	18.234	29.437
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	53.402	63.358
Aarlen	5.000	15.000
Bergen	17.872	0
Doornik	0	550
Eupen	505	27.323
Louvain-la-Neuve	7.100	0
Luik	13.668	1.281
Namen	9.257	19.204
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	100.605	69.785
Algemeen Rijksarchief - afdeling 4	45.848	20.000
Algemeen Rijksarchief - afdeling 5	n.v.t.	n.v.t.
Algemeen Rijksarchief 2 - depot Joseph Cuvelier	38.856	49.563
Archief van het Koninklijk Paleis	628	119
Rijksarchief te Brussel	12.692	0
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	2.581	103
O.D. 4 - CegeSoma	1.213	37.815
TOTAAL 2022	236.086	222.322
TOTAAL 2021	178.016	220.025
TOTAAL 2020	115.127	62.522

Digitalisering van de registers van de Burgerlijke Stand in het Rijksarchief Leuven.

Analyse van akten in functie van de zoekrobot 'Zoeken naar personen'.

PUBLIEK CENTRAAL

VIII.

De coronajaren 2020 en 2021 hadden een grote impact op de publiekswerking van het Rijksarchief. Het aanbod aan publieksactiviteiten was lange tijd noodgedwongen beperkt. In 2022 kon deze negatieve tendens eindelijk weer doorbroken worden! Er werden weer volop rondleidingen gegeven, tentoonstellingen opgezet, workshops georganiseerd, lezingen gehouden, ... De overvolle agenda's van de maandelijkse nieuwsbrieven van het Rijksarchief vormen er de getuigen van.

Ook in de leeszalen mochten we opnieuw meer lezers ontvangen en steeg het totaal op jaarbasis in 2022 met meer dan 1.000 bezoekers. Leeszaalbezoek op afspraak bleef ook na COVID in de meeste vestigingen van het Rijksarchief wegens efficiëntiewinst de norm. De wetenschappelijke dienstverlening van het Rijksarchief blijft echter allerm minst beperkt tot raadpleging van archieven in de leeszalen. Jaar na jaar krijgen de diensten van het Rijksarchief via de meest diverse kanalen meer inhoudelijke vragen te verwerken. In 2022 steeg het aantal vragen met meer dan 3.000. Het is en blijft een streefdoel van de instelling op al deze vragen snel en kwaliteitsvol te antwoorden.

Het alsmaar toenemende aanbod aan online archief(toegangen) vormt een mogelijke verklaring. De drempel om vragen te stellen over wat online raadpleegbaar is, wordt kleiner. Ook de toenemende visibiliteit van het Rijksarchief, zowel op de eigen sociale

media-kanalen als in de reguliere media, kan een verklaring zijn. Aan die visibiliteit wordt binnen de instelling proactief gewerkt. Met gerichte wetenschapscommunicatie lijkt het beter en beter te lukken om ons publiek te verbreden. Maar we surfen ontegensprekelijk ook mee op een golf van vernieuwde maatschappelijke aandacht voor (identitaire) geschiedenis en (onverwerkt) verleden.

LEZERS EN STUDIEZAALBEZOEK

	Aantal individuele bezoekers	Aantal werkbezoeken in een studiezaal	Aantal ter inzage gegeven archiefnummers in een studiezaal	CegeSoma : aantal aangehaalde persknipsels/tijdschriften/bibliotheeknr's.
Rijksarchieven in Vlaanderen	1.403	8.935	47.832	
Antwerpen - Beveren	357	1.365	10.693	n.v.t.
Brugge	171	2.293	9.235	n.v.t.
Gent	300	1.100	8.633	n.v.t.
Hasselt	223	403	10.660	n.v.t.
Kortrijk	130	1.463	3.896	n.v.t.
Leuven	222	2.311	4.715	n.v.t.
Rijksarchieven in Wallonië	965	4.989	13.544	
Aarlen	199	1.225	3.426	n.v.t.
Bergen	163	722	3.756	n.v.t.
Doornik	39	101	227	n.v.t.
Eupen	55	355	413	n.v.t.
Louvain-la-Neuve	66	465	1.487	n.v.t.
Luik	299	1.303	1.480	n.v.t.
Namen	144	818	2.755	n.v.t.
Rijksarchieven in Brussel	1.671	5.399	39.280	
Algemeen Rijksarchief	776	2.980	14.896	n.v.t.
Algemeen Rijksarchief 2 - depot Joseph Cuvelier	490	1.352	11.500	n.v.t.
Archief van het Koninklijk Paleis	108	213	2.521	n.v.t.
Rijksarchief Brussel	86	539	4.465	n.v.t.
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	211	315	5.898	n.v.t.
CegeSoma	187	406	1.400	400
TOTAAL 2022	4.226	19.729	102.056	400
TOTAAL 2021	3.206	19.939	90.020	861
TOTAAL 2020	2.945	17.413	64.906	575
TOTAAL 2019	4.961	31.334	92.493	1.089

WETENSCHAPPELIJKE PUBLIEKSACTIVITEITEN (studiedagen, colloquia, workshops, boekvoorstellingen, lezingen, ...)

	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	21	761
Antwerpen - Beveren	3	67
Brugge	1	85
Gent	9	309
Hasselt	1	60
Kortrijk	0	0
Leuven	7	240
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	28	767
Aarlen	6	400
Bergen	3	40
Doornik	0	0
Eupen	0	0
Louvain-la-Neuve	0	0
Luik	16	162
Namen	3	165
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	14	163
ARA - afdeling 4	1	50
ARA - afdeling 5	1	40
ARA 2	10	50
Archief van het Koninklijk Paleis	0	0
Rijksarchief te Brussel	0	0
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	2	23
O.D. 4 - CegeSoma	9	831
TOTAAL 2022	72	2.522
TOTAAL 2021	27	1.105
TOTAAL 2020	20	1.297

WETENSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Aantal inhoudelijke vragen	
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	7.776
Antwerpen - Beveren	2.326
Brugge	1.361
Gent	1.666
Hasselt	199
Kortrijk	407
Leuven	1.817
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	6.544
Aarlen	200
Bergen	961
Doornik	570
Eupen	277
Louvain-la-Neuve	186
Luik	3.402
Namen	948
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	6.659
ARA - afdeling 4	867
ARA - afdeling 5	1.525
ARA 2	2.680
Archief van het Koninklijk Paleis	198
Rijksarchief te Brussel	509
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	880
O.D. 4 - CegeSoma	2.255
TOTAAL 2022	23.234
TOTAAL 2021	20.049
TOTAAL 2020	17.253

BRIJIKLENEN

	Aantal stukken uitgeleend voor tentoonstellingen (intern en extern)
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	618
Antwerpen - Beveren	1
Brugge	4
Gent	65
Hasselt	547
Kortrijk	1
Leuven	0
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	46
Aarlen	1
Bergen	18
Doornik	1
Eupen	0
Louvain-la-Neuve	1
Luik	2
Namen	23
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	265
ARA - afdeling 4	29
ARA - afdeling 5	12
ARA 2	1
Archief van het Koninklijk Paleis	176
Rijksarchief te Brussel	0
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	47
O.D. 4 - CegeSoma	4
TOTAAL 2022	933
TOTAAL 2021	185
TOTAAL 2020	104

(VIRTUELE) TENTOONSTELLINGEN

	Tentoonstellingen in situ		Virtuele tentoonstellingen		
	Aantal tentoonstellingen	Aantal bezoekers	Aantal bezoekers	Aantal bezoeken	Aantal geconsulteerde pagina's
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	3	13.613	0	0	0
Antwerpen - Beveren	1	193	0	0	0
Brugge	0	0	0	0	0
Gent	2	13.420	0	0	0
Hasselt	0	0	0	0	0
Kortrijk	0	0	0	0	0
Leuven	0	0	0	0	0
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	10	2.173	0	0	0
Aarlen	1	500	0	0	0
Bergen	0	0	0	0	0
Doornik	0	0	0	0	0
Eupen	4	168	0	0	0
Louvain-la-Neuve	0	0	0	0	0
Luik	1	164	0	0	0
Namen	4	1.341	0	0	0
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	1	275	450	713	2.902
ARA - afdeling 4	0	0	0	0	0
ARA - afdeling 5	0	0	450	713	2.902
ARA 2	1	275	0	0	0
Archief van het Koninklijk Paleis	0	0	0	0	0
Rijksarchief te Brussel	0	0	0	0	0
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	0	0	0	0	0
O.D. 4 - CegeSoma	0	0	110.092	143.977	278.098
TOTAAL 2022	14	16.061	110.542	144.690	281.000
TOTAAL 2021	8	1.832	129.597	167.121	334.226
TOTAAL 2020	9	722	116.615	155.410	344.835

Leeszaalbezoek in het Rijksarchief Luik.

RONDLEIDINGEN

	Aantal rondleidingen	Aantal deelnemers
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	39	915
Antwerpen - Beveren	13	457
Brugge	2	20
Gent	10	101
Hasselt	4	120
Kortrijk	3	55
Leuven	7	162
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	39	732
Aarlen	4	85
Bergen	0	0
Doornik	2	53
Eupen	9	167
Louvain-la-Neuve	2	43
Luik	15	244
Namen	7	140
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	21	384
ARA - afdeling 4	8	145
ARA - afdeling 5	2	25
ARA 2	8	172
Archief van het Koninklijk Paleis	1	6
Rijksarchief te Brussel	2	36
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	0	0
O.D. 4 - CegeSoma	0	0
TOTAAL 2022	99	2.031
TOTAAL 2021	44	753
TOTAAL 2020	37	638

Druk bijgewoonde studiedag over kasselrijarchieven in het Rijksarchief Brugge.

OPENDEUR- & ERFGOEDDAGEN

	Aantal opendeur- en erfgoeddagen	Aantal deelnemers
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	2	393
Antwerpen - Beveren	1	193
Brugge	0	0
Gent	0	0
Hasselt	0	0
Kortrijk	0	0
Leuven	1	200
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	7	449
Aarlen	3	250
Bergen	0	0
Doornik	0	0
Eupen	0	0
Louvain-la-Neuve	0	0
Luik	2	164
Namen	2	35
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	2	255
ARA - afdeling 4	0	0
ARA - afdeling 5	0	0
ARA 2	2	255
Archief van het Koninklijk Paleis	0	0
Rijksarchief te Brussel	0	0
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	0	0
O.D. 4 - CegeSoma	0	0
TOTAAL 2022	11	1.097
TOTAAL 2021	6	1.154
TOTAAL 2020	1	300

WETENSCHAPPELIJKE ACTIVITEITEN EXTERN (buiten het Rijksarchief)

	Artikels/publicaties	Wetenschappelijke activiteiten (Aantal lezingen, workshops, lidmaatschap wetenschappelijk comité tentoonstellingen, ...)
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	44	58
Antwerpen - Beveren	3	6
Brugge	0	2
Gent	2	11
Hasselt	30	17
Kortrijk	8	8
Leuven	1	14
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	10	35
Aarlen	1	0
Bergen	0	5
Doornik	3	0
Eupen	2	6
Louvain-la-Neuve	0	0
Luik	3	12
Namen	1	12
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	18	42
ARA - afdeling 4	1	0
ARA - afdeling 5	4	12
ARA 2	7	3
Archief van het Koninklijk Paleis	0	0
Rijksarchief te Brussel	6	25
Dienst Archief Oorlogsslachtoffers	0	2
O.D. 4 - CegeSoma	25	115
TOTAAL 2022	97	250
TOTAAL 2021	116	173
TOTAAL 2020	116	83

VALORISEREN - BESCHIKBAAR STELLEN - COMMUNICEREN

	2022	2021
Websites		
search.arch.be		
Aantal geregistreerde bezoekers (aanmaak account)	279 695	262.433
Aantal unieke bezoekers	502 468	552.626
Aantal bezoeken	2 054 547	2.455.038
Aantal geconsulteerde pagina's	116 753 712	149.104.095
www.arch.be		
Aantal bezoeken	545.818	594.694
Aantal geconsulteerde pagina's	1.367.068	1.507.090
www.cegesoma.be		
Aantal unieke bezoekers	86.734	92.727
Aantal bezoeken	86.737	92.773
Aantal geconsulteerde pagina's	192.572	212.684
warpress.cegesoma.be		
Aantal unieke bezoekers	17.128	16.716
Aantal bezoeken	20.411	21.487
Aantal geconsulteerde pagina's	80.670	119.866
www.belgiumwwii.be		
Aantal unieke bezoekers	108 302	126.677
Aantal bezoeken	142 121	163.924
Aantal geconsulteerde pagina's	275 806	331.242
www.journalbelgianhistory.be		
Aantal unieke bezoekers	21.154	35.616
Aantal bezoeken	27.031	42.473
Aantal geconsulteerde pagina's	62.528	82.633
Nieuwsbrieven		
Nieuwsbrief Rijksarchief		
Abonnees Nederlandstalige nieuwsbrief	4.860	4.788
Abonnees Franstalige nieuwsbrief	4.286	4.324
Totaal Rijksarchief	9.146	9.112
Nieuwsbrief CegeSoma		
Abonnees Nederlandstalige nieuwsbrief	812	785
Abonnees Franstalige nieuwsbrief	705	634
Abonnees Engelstalige nieuwsbrief	199	178
Totaal CegeSoma	1.716	1.597
Totaal nieuwsbrieven	10.862	10.709
Facebook		
www.facebook.com/rijksarchief		
Aantal volgers	6.908	6.240
Aantal bereikte mensen	133.043	167.393
www.facebook.com/archives.etat		
Aantal volgers	11.312	9.926
Aantal bereikte mensen	293.769	425.922
www.facebook.com/Cegesoma		
Aantal volgers	2.692	2.440
Aantal bereikte mensen	46.604	38.519
YouTube		
Rijksarchief Algemeen		
Aantal views op YouTube-kanaal	19.529	28.609
Kijktijd (in minuten)	73.116	94.812
Cumulatief aantal abonnees	1.081	934
CegeSoma		
Aantal views op YouTube-kanaal	7.086	9.461
Kijktijd (in minuten)	19.267	26.124
Cumulatief aantal abonnees	195	116

INTERNATIONAAL

IX.

Impressie van de voorgevel van het Rijksarchief Hasselt.

Internationaal archiefsymposium (IAS) 2022: werfbezoek aan het terrein waar een nieuw gebouw voor het Nationaal Archief van Luxemburg wordt neergezet.

Na een opschorting van alle fysieke bijeenkomsten gedurende twee jaar konden vanaf de lente 2022 de online meetings en videoconferenties van (pan-)Europese en andere internationale archiefnetwerken opnieuw worden omgetoverd tot fysieke bijeenkomsten, met deelnemers uit alle windstreken. Hoewel... digitaal overleg blijft in de internationale context misschien nog meer dan elders een blijver, zeker omdat de efficiëntiewinsten – tijd, kosten, energie, milieu... – hier des te aanzienlijker zijn.

Op zijn lentevergadering kreeg de European Archives Group (EAG), een expertengroep van de Europese Commissie met vertegenwoordigers uit de federale/nationale archieven, een stand van zaken over actuele digitale ontwikkelingen die alle een belangrijke impact hebben op archieven en archiefbeheer, zoals de herziening van de e-IDAS verordening en de plannen voor een Europese norm voor digitale bewaring.

Ook kwam de lancering aan bod van de 'European Data Space for Cultural Heritage', dat (te) sterk de klemtoon legt op de digitalisering en het digitaal beheer van 3D-objecten, terwijl archieven in essentie 2D-objecten bewaren. De EAG, die tot taak heeft om de EC te adviseren over aangelegenheden i.v.m. archief, probeert alsnog het bevoegde directoraat te bewegen tot een bijsturing van het werkplan 2023 voor de Data Space, zodat archiefdiensten niet de facto uitgesloten worden van toekomstige Europese financieringsprogramma's.

De EAG ontplooit daarnaast eigen initiatieven. In 2022 werd gewerkt rond de ontwikkeling van een plan en van tools voor overheidsdiensten om aan 'archiving by design' te doen en aan het in kaart brengen van knelpunten bij de implementatie door archiefdiensten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (een dossier van het Belgische EAG-lid).

Een reflectie over de eigen taken en doelstellingen stond in 2022 eveneens op de agenda van de EAG. Tijdens de najaarsvergadering in Oslo werd gediscussieerd over de gemeenschappelijke uitdagingen waarvoor samenwerking tussen de archieven onderling en met de Commissie nuttig zou zijn en werd een lijst samengesteld met prioritaire kwesties voor de EAG-agenda, in relatie tot het beleid of initiatieven van de EU en de Commissie. In 2023 zal verder worden gediscussieerd over de strategische doelstellingen; het Belgische EAG-lid maakt deel uit van de werkgroep die tot taak heeft de zittingen van de EAG in Stockholm (mei 2023) en Madrid (oktober 2023) voor te bereiden, in samenwerking met ambtenaren van de EC.

De ondersteuning van het Europees archiefportaal APE behoort ongetwijfeld tot die prioritaire kwesties. In de marge van de EAG-lentevergadering in Parijs werd in aanwezigheid van de associates van de Stichting APEF – waaronder het Belgisch Rijksarchief – de nieuwe website voor het portaal voorgesteld.

Naast de halfjaarlijkse EAG-vergaderingen zijn ook de bijeenkomsten van de EBNA, de European Board of National Archivists, high level ontmoetingen waar over gemeenschappelijke thema's wordt gepraat en best practices worden gedeeld. In 2022 waren de thema's de 'verwerving en het beheer van digitale archieven' en 'archieven en herinneringscultuur' (met twee Belgische bijdragen, over de ontsluiting en valorisatie van koloniaal erfgoed en over de toegang tot documenten uit WO II en de naoorlogse periode).

Deelname aan internationale archiefbijeenkomsten is lang niet het monopolie van de afdeling 'internationale en externe relaties' van het Rijksarchief. Archivarissen en onderzoekers uit alle diensten zijn regelmatig aanwezig op studiedagen, conferenties en congressen, nemen deel aan workshops en aan paneldiscussies, geven presentaties en treden op als sessievoorzit(s)ter... of organiseren in het kader van de werking van de eigen dienst een ontmoeting met collega's uit het buitenland of maken deel uit van het organiserend comité van een internationaal evenement. Zonder de samenwerking binnen Europese en internationale (onderzoeks-) projecten zoals EHRI, ITS, CESSDA e.d. te vergeten.

Via het CegeSoma is het Rijksarchief van bij het begin een partner geweest van EHRI, het European Holocaust Research Infrastructure-project, dat immers goed aansluit bij verschillende kerntaken van het Rijksarchief en ertoe bijdraagt de Holocaust in de collectieve herinnering te verankeren. In december 2022 vond in de conferentiezaal van het CegeSoma de general partner meeting plaats van het project EHRI-preparatory phase (EHRI-PP), dat de omvorming van EHRI tot een permanente onderzoeksinfrastructuur voorbereidt.

Een ander gespecialiseerd internationaal evenement was 'EURO-SEAL. Reflections on sigillographic databases in Europe', een hybride colloquium dat in mei sigillografen uit heel Europa met elkaar in contact bracht. In de lokalen van het CegeSoma werd in juni dan weer gediscussieerd over de verschillende vormen die de bezetting aannam tijdens de Eerste Wereldoorlog (THE GREAT(ER) WAR OF MILITARY OCCUPATIONS IN EUROPE. Antecedents, experiences & legacies) en in november bracht een colloquium onderzoekers samen die gespecialiseerd zijn in "Cultureel leven en media in bezet West-Europa (1940-1945)".

Ook buitenlandse bezoekers worden met open armen ontvangen: in september bezocht, bijvoorbeeld, een delegatie van het Institut National des Archives du Congo (INACO) het Rijksarchief. Het bezoek kaderde binnen het project DIGICOLJUST, dat de koloniale militaire rechtscollages (1885-1960) bestudeert. Het doel? Gezamenlijk archiefbeheer uitbouwen.

Sporen van al deze activiteiten kunnen elders in dit jaarverslag worden teruggevonden, en uiteraard in de nieuwsbrief, op de website en op de facebookpagina van het Rijksarchief!

Op 9 maart 2022 overhandigde de ambassadeur van Frankrijk in België, François Sénémaud, het ereteken van Ridder in de Orde van Kunst en Letteren aan Karin Van Honacker, hoofd Internationale en Buitenlandse Betrekkingen van het Rijksarchief.

Sfeerbeeld van een werkbezoek tijdens de lentevergadering 2022 van de European Archives Group.

INTERNE WERKING

X.

Mission statement

Het Rijksarchief bewaart en beheert het geheugen van het gebied dat vandaag België vormt. De archieven die het Rijksarchief beheert, bevatten sporen van alle mensen die doorheen de eeuwen op deze plek geleefd, gewoond, gereisd, gewerkt, gestemd, ... hebben. Archief gaat over jou en mij, en over ons gezamenlijk verleden. Het is voor ons dat het bewaard wordt, én toegankelijk moet zijn.

Het Rijksarchief is ervan overtuigd dat goed archiefbeheer een basisvoorwaarde is voor elke democratie. Recht op inzage in bestuursdocumenten laat de burger toe zijn bestuur ter verantwoording te roepen. De overheid moet al het mogelijke doen om deze transparantie te garanderen. Dat kan enkel als er goed gearhiveerd wordt. Het Rijksarchief is de federale wetenschappelijke instelling die hiervoor op Belgisch niveau garant staat.

Als collectiebeheerder heeft het Rijksarchief een groot aantal opdrachten en verantwoordelijkheden, geclusterd in drie grote axen:

1. TOEZICHT EN ADVIES

Het wetenschappelijk personeel van de instelling ziet erop toe dat archieven bij de overheden waarvoor de instelling volgens de archiefwet bevoegd is volgens bepaalde standaarden of normen beheerd worden. Overheidsarchieven met relevante maatschappelijke waarde moeten, ongeacht de drager (zowel analoog als digitaal), vakkundig geselecteerd worden en de bescherming genieten die ze verdienen.

2. VERWERVEN EN BEWAREN

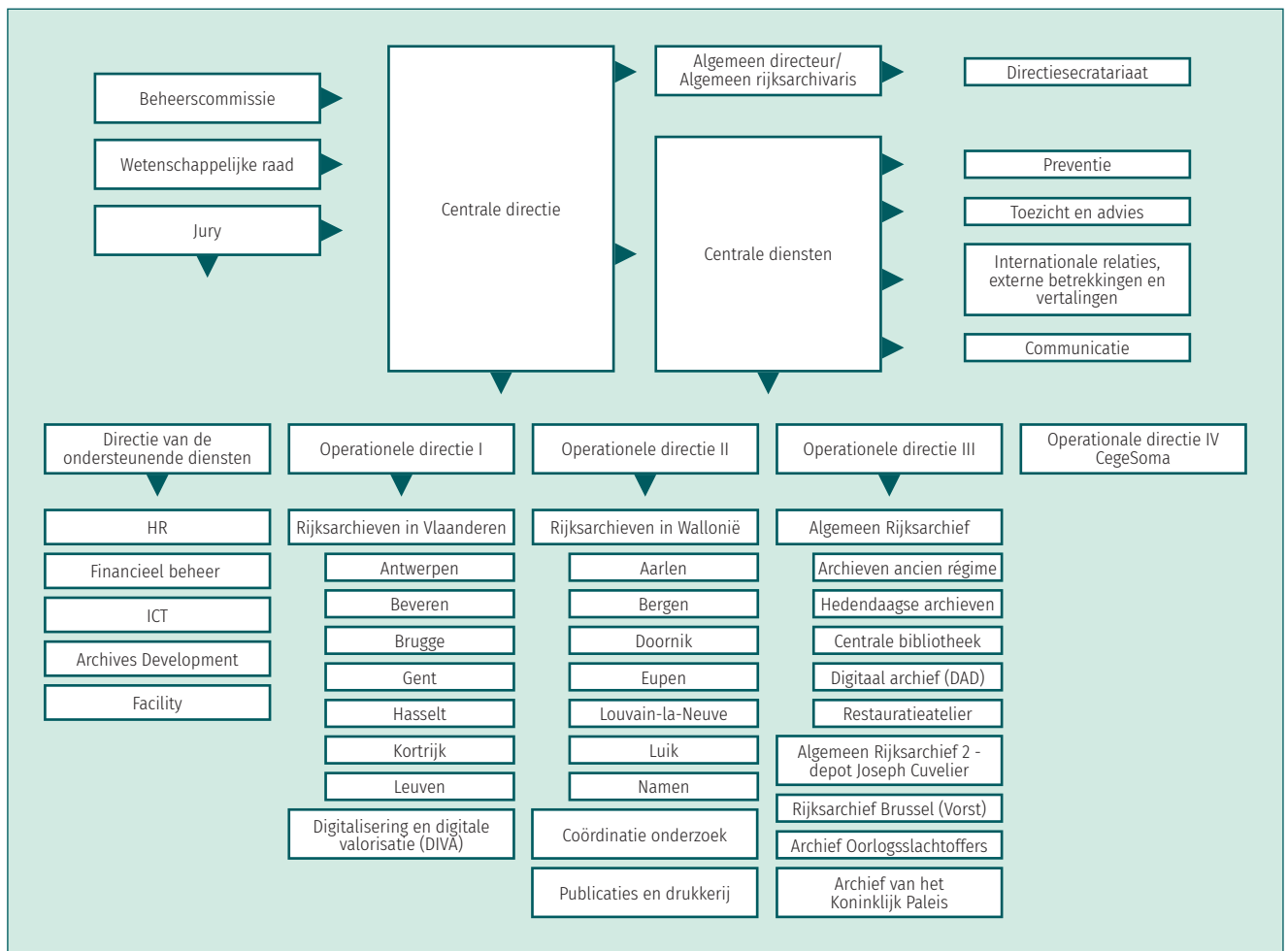
De tweede opdracht houdt verband met het beheer van de collecties. De expertise die hiervoor nodig is, is bijzonder uitgebreid en gaat van verwerving van archieven, over materieel beheer, restauratie, digitalisering, tot het identificeren, het gedetailleerd beschrijven en met alle mogelijke moderne technieken presenteren en beschikbaar stellen van relevant materiaal aan diverse doelgroepen: wetenschappers, familiekundigen, recht- en informatiezoekende burgers, ambtenaren, nabestaanden van slachtoffers van vervolging en racisme, enz.

3. TOEGANKELIJK MAKEN

Door het voeren van een proactief verwervingsbeleid en de structurele samenwerking met partners uit zowel de publieke als de private sector, slaagt de instelling erin om lacunes in het collectief geheugen op te vullen en nieuw relevant materiaal – vaak massabestanden over thema's als WO I, migratie, kolonialisme, e.d. – te ontsluiten en beschikbaar te stellen. Het Rijksarchief zet, mede dankzij wetenschappelijke onderzoeksprojecten, sterk in op het ontwikkelen van digitale technieken en instrumenten om betrouwbare bronnen bij verschillende onderzoeksgroepen te brengen.

Organogram

Advies- en beheersorganen

Het Rijksarchief is een federale wetenschappelijke instelling die onder toezicht staat van de staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid. Op administratief vlak is het Rijksarchief een staatsinstelling met afzonderlijk beheer. De instelling telt drie beheersorganen en één adviserend orgaan.

Beheerscommissie

Het Rijksarchief deelt de Beheerscommissie met de Koninklijke Bibliotheek van België (KBR). De Beheerscommissie staat in voor het financiële, materiële en administratieve beheer van de instelling. De commissie wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het Federaal Wetenschapsbeleid (BELSPO) en telt vier externe academici en management-experts, de algemeen directeurs van de instellingen en twee vertegenwoordigers van het Federaal Wetenschapsbeleid.

Stemgerechtigde leden:

- Robert Van de Walle, voorzitter (adviseur-generaal van de POD Wetenschapsbeleid)
- Sara Lammens, ondervoorzitter (algemeen directeur van de KBR)
- Karel Velle, ondervoorzitter (algemeen rijksarchivaris/algemeen directeur van het Rijksarchief)
- Alain Heynen (adviseur van de POD Wetenschapsbeleid)
- Martine Motteux-Abeloos, extern lid
- Valérie Piette, extern lid
- Luc Rombouts, extern lid
- Constantin Chariot, extern lid

Leden met raadgevende stem:

- Cédric Vanbegin (hoofd van de dienst Begroting en Financiën van de KBR)
- Meriam Azzouz (rekenplichtige van het Rijksarchief)
- Olivier Buchin (rekenplichtige van de KBR)
- Eric Dam (directeur ondersteunende diensten bij het Rijksarchief)

- Françoise Stassart, adjunct-secretaris (attaché bij de POD Wetenschapsbeleid)
- Jacques Lust, secretaris (attaché bij de POD Wetenschapsbeleid)
- Lieven Dejaegher (inspecteur-generaal van Financiën, accreditatie vanaf 01/03/2022)
- Bruno Demoulin (voorzitter Wetenschappelijke Raad van het Rijksarchief)
- Aurore François (voorzitter Wetenschappelijke Raad van de KBR)

Directieraad

Het Rijksarchief wordt geleid door de algemeen rijksarchivaris/algemeen directeur, die wordt bijgestaan door de Directieraad bij de uitvoering van het dagelijks bestuur van de instelling.

Stemgerechtigde leden:

- Karel Velle, voorzitter (algemeen rijksarchivaris/algemeen directeur van het Rijksarchief)
- Eric Dam (directeur ondersteunende diensten bij het Rijksarchief)
- Sébastien Dubois (operationeel directeur van de Rijksarchieven in Wallonië en de Duitstalige Gemeenschap)
- Eddy Put (waarnemend departementshoofd van de Rijksarchieven in Vlaanderen)
- Pierre-Alain Tallier (waarnemend departementshoofd van de Rijksarchieven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest)
- Nico Wouters, waarnemend departementshoofd van CegeSoma

Wetenschappelijke Raad

De Wetenschappelijke Raad verleent advies inzake de kwaliteit en relevantie van de wetenschappelijke activiteiten van de instelling. De Raad bestaat aan de ene zijde uit externe experts van Belgische universiteiten en aan de andere zijde uit interne leden van het leidinggevend wetenschappelijk personeel. De staatssecretaris voor Federaal Wetenschapsbeleid benoemt de leden voor een periode van vier jaar.

Interne leden:

- Karel Velle, algemeen directeur
- Sébastien Dubois, operationeel directeur
- Eddy Put, waarnemend departementshoofd
- Pierre-Alain Tallier, waarnemend departementshoofd
- Nico Wouters, waarnemend departementshoofd

Externe leden:

- Bruno Demoulin, em. professor aan de ULg, voorzitter
- Michèle Galand, professor aan de ULB
- Anne-Laure Van Bruaene, professor aan de UGent
- Laurence Van Ypersele, professor aan de UCL
- Kaat Wils, professor aan de KU Leuven

Jury voor Werving en Bevordering

De Jury voor Werving en Bevordering staat in voor de selectie en bevordering van het statutair wetenschappelijk personeel. Deze Jury wordt voorgezeten door een vertegenwoordiger van het Federaal Wetenschapsbeleid en bestaat uit twee externe experts van universiteiten en de algemeen directeur van het Rijksarchief.

Leden:

- Diane Geronnez, BELSPO, voorzitter
- Karel Velle, algemeen directeur
- Christophe Loir, professor aan de ULB
- Henk de Smaele, professor aan de UAntwerpen

Basisoverlegcomité

Het Basisoverlegcomité is een adviesorgaan inzake welzijn op het werk en werkomstandigheden. Het comité bestaat uit vertegenwoordigers van het personeel en de werknemersorganisaties (vakbonden).

Vertegenwoordiging van de overheid:

- Karel Velle, algemeen directeur, voorzitter
- Eric Dam, directeur ondersteunende diensten bij het Rijksarchief
- Caroline Huys, hoofd van de HR-dienst van het Rijksarchief
- Bernard Desmaele, diensthoofd van het Rijksarchief te Doornik, secretaris
- Philippe Fabry, preventieadviseur bij het Rijksarchief

Vertegenwoordiging van de syndicale organisaties:

- Valérie Demeulemeester (ACOD/CGSP)
- François Antoine (ACOD/CGSP)
- Emmanuel Etienne (ACOD/CGSP)
- Isabelle Sampieri (ACOD/CGSP)
- Jean-Christophe Vancoppenolle (ACV/CSC)
- Kai Saillart (ACV/CSC)
- Bart Boon (ACV/CSC)
- Yves Lardinois (ACV/CSC)
- Benjamin Peuch (ACV/CSC)
- Laurent Caltabellota (ACV/CSC)
- Samuel Chainiaux (ACV/CSC)
- Jimmy Verlez (VSOA-Gr II/SLFP-Gr II)
- Juliette Lecot, arbeidsgeneesheer NL
- Baudouin De Lille, arbeidsgeneesheer FR

Personeel – Sociale balans

Globale balans

2022	Aantal Personen	Aantal VTE
Totaal (excl A60/VZW/DETACH/CONCIERGE)	272	237,41
Totaal op projecten	63	55,8
Wetenschappers op project	46	39,4
Administratieve projectmedewerkers	17	16,4
Wetenschappers totaal	117	103,1
Administratief totaal + Mandaathouders	155	134,31
Statutairen totaal	129	113,55
Contractuelen totaal	143	123,86
Statutairen SW (SW = Scientifique/Wetenschappelijk = wetenschappelijk personeel)	62	54,7
Contractuelen SW (SW = Scientifique/Wetenschappelijk = wetenschappelijk personeelbuiten project)	9	9
Statutairen ADMIN + Mandaat	67	58,85
Contractuelen ADMIN buiten project	71	59,06
Aantal ART 60's	8	8
Aantal VZW	5	3,8
Aantal DETACH	5	3,1
Aantal conciërges (enkel conciërge)	2	2

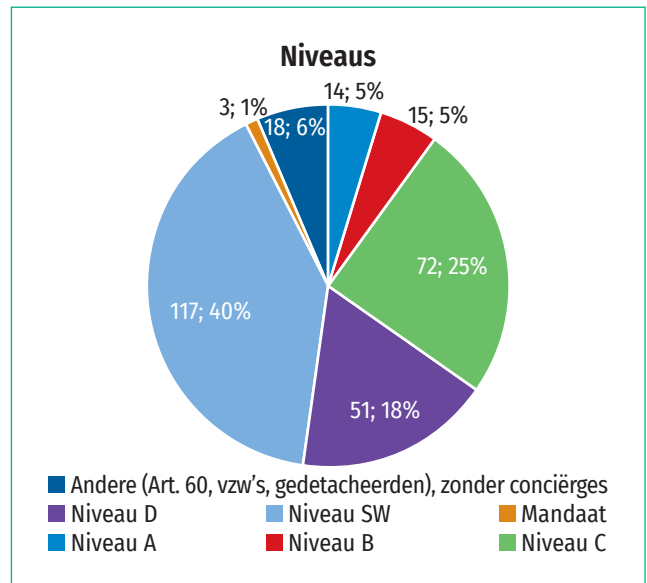
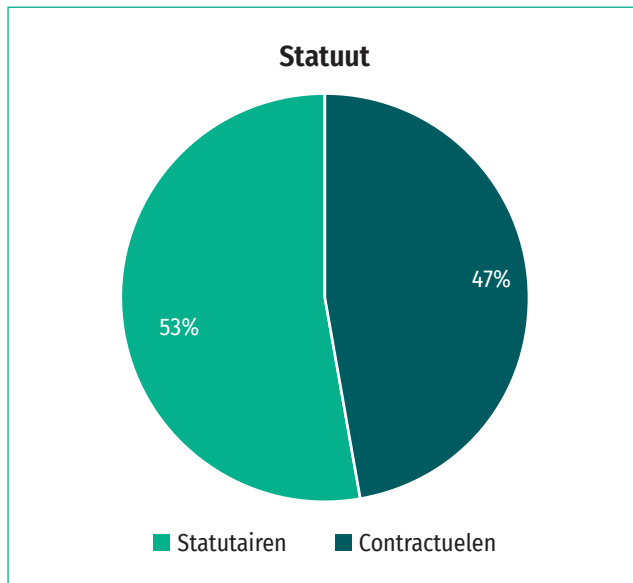
Elk jaar organiseert het Rijksarchief een Wetenschappelijke Lente voor alle wetenschappers binnen de instelling. In 2022 vond die plaats in het AfricaMuseum in Tervuren.

Statuten en niveaus

Het Rijksarchief telt 3 mandaathouders, 117 wetenschappelijke medewerkers en 152 administratieve en technische medewerkers.

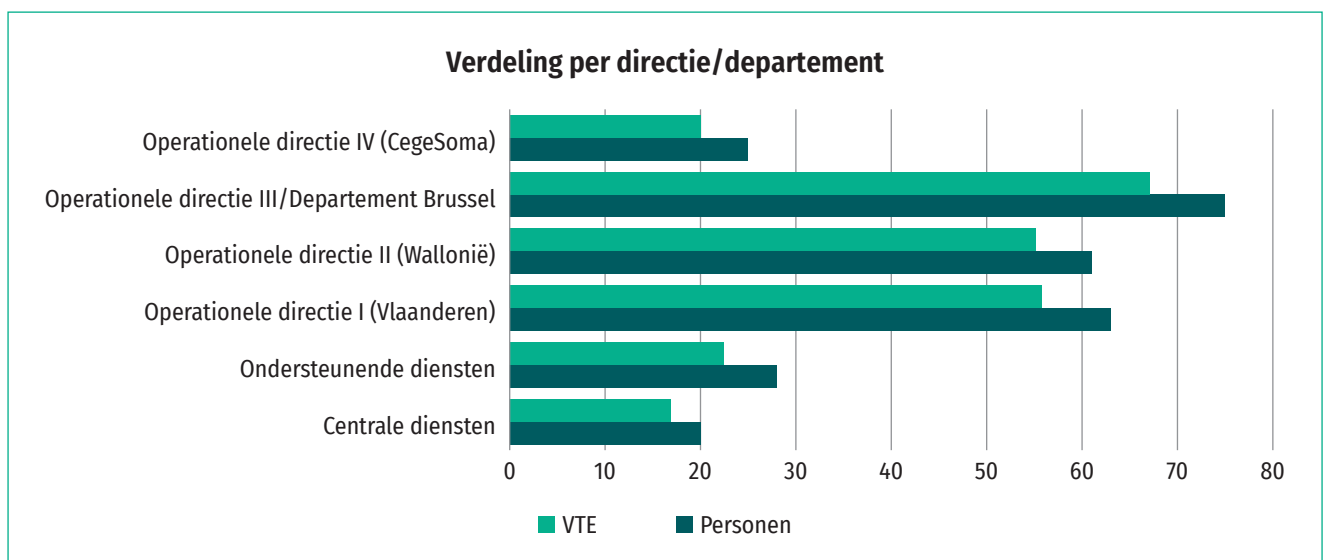
Van de in totaal 143 contractuele medewerkers hebben 7 collega's het statuut van FEDtWIN-onderzoeker. Zij combineren hun wetenschappelijk onderzoek bij het Rijksarchief met een deeltijdse aanstelling bij een partneruniversiteit.

Statuut personeel	Aantal	VTE
Statutairen	129	113,55
Contractuelen	143	123,86

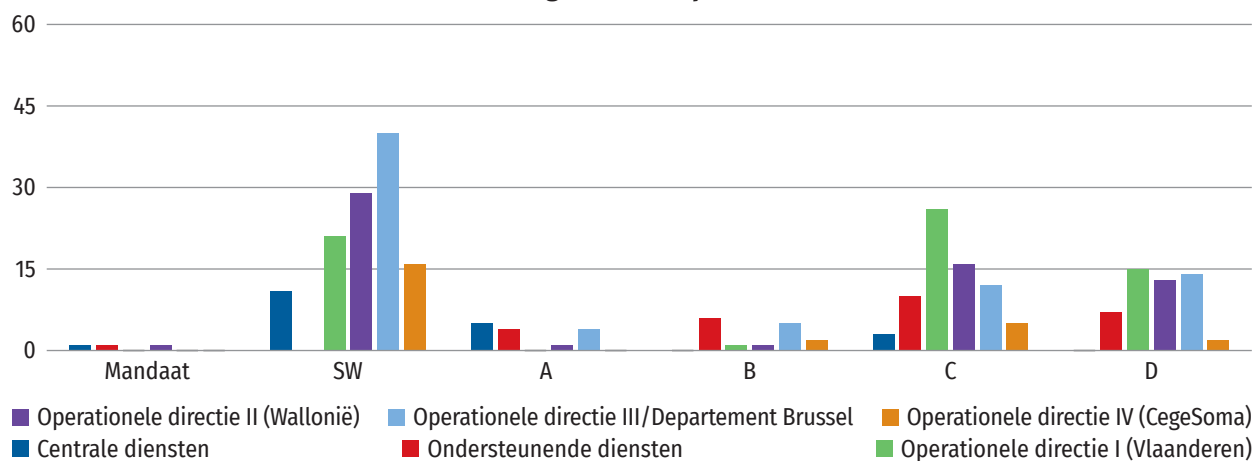

Verdeling per departement

Verdeling per directie/departement	2022	
	Personen	VTE
Centrale diensten	20	16,9
Ondersteunende diensten	28	22,4
Operationele directie I (Vlaanderen)	63	55,8
Operationele directie II (Wallonië)	61	55,2
Operationele directie III/Departement Brussel	75	67,11
Operationele directie IV (CegeSoma)	25	20
TOTAAL	272	237,41

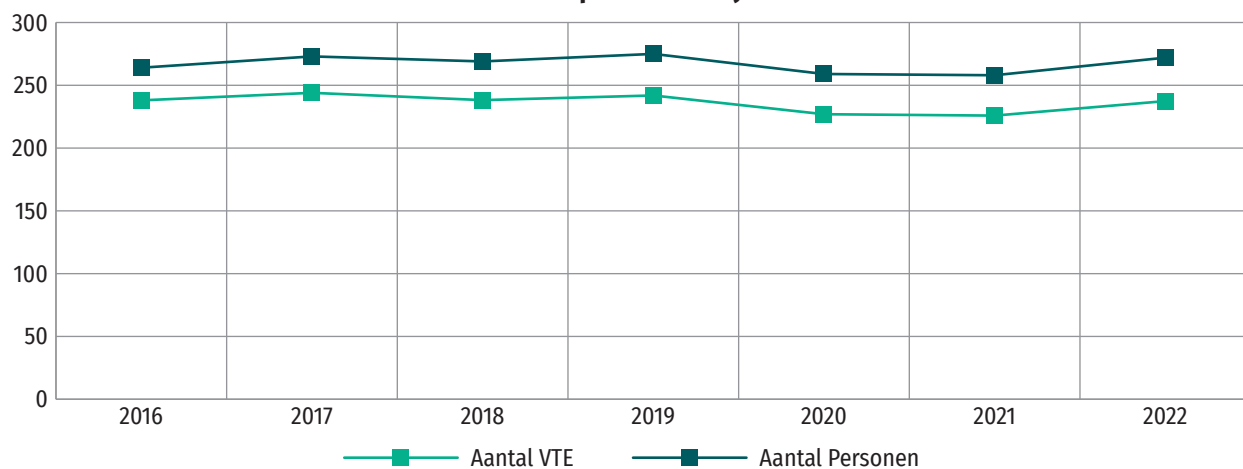
Verdeling niveau/departement

Evolutie van de personeelscijfers

Jaartal	Aantal Personen	Aantal VTE
2016	264	238
2017	273	244
2018	269	238,2
2019	275	241,9
2020	259	226,96
2021	258	225,86
2022	272	237,41

Evolutie personeelscijfers

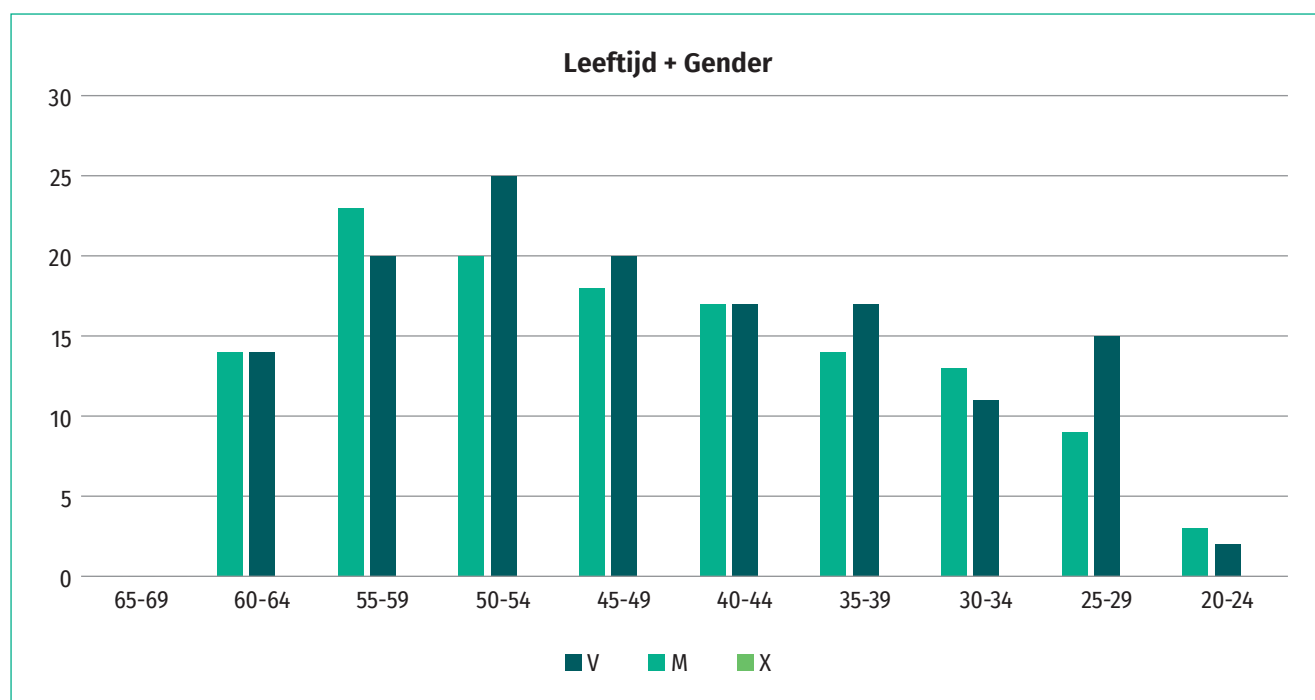

Opleiding

	Aantal gevolgde opleidingen (meeteenheid: halve dag)	Aantal gegeven opleidingen (meeteenheid: halve dag)	Aantal deelnemers aan gegeven opleidingen
O.D. 1 - Rijksarchieven in Vlaanderen	44	31	311
Antwerpen - Beveren	5	0	0
Brugge	6	2	40
Gent	19	20	213
Hasselt	6	6	3
Kortrijk	6	3	55
Leuven	2	0	0
O.D. 2 - Rijksarchieven in Wallonië	72	6	113
Aarlen	12	3	80
Bergen	13	2	18
Doornik	5	1	15
Eupen	8	0	0
Louvain-la-Neuve	6	0	0
Luik	14	0	0
Namen	14	0	0
O.D. 3 - Rijksarchieven in Brussel	29	6	44
ARA - afdeling 4	0	0	0
ARA - afdeling 5	4	0	0
ARA 2	9	6	44
Archief van het Koninklijk Paleis	4	0	0
Rijksarchief te Brussel	9	0	0
AOS/SVG	3	0	0
O.D. 4 - CegeSoma	13	2	76
TOTAAL 2022	158	45	544
TOTAAL 2021	233	26	414
TOTAAL 2020	125	33	293

De leeftijdspiramide

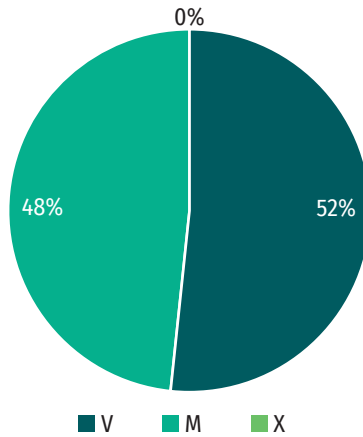
Bij de analyse van de leeftijdspiramide merken we dat het zwaartepunt zich binnen de categorieën van de 50+ medewerkers bevindt. Dit is zowel bij mannen als vrouwen het geval. Slechts 10% van de medewerkers is jonger dan 30 jaar.

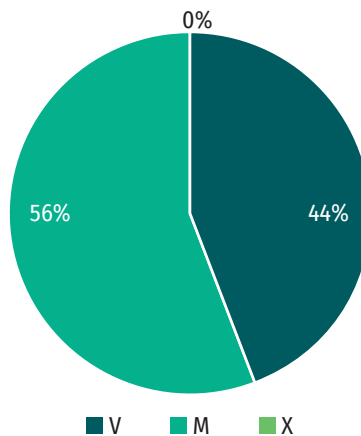
Gender

Binnen het totale personeelsbestand van het Rijksarchief is er een evenwichtige verhouding vrouw/man, respectievelijk 51,8% versus 48,2%. Wanneer er enkel naar de wetenschappelijke medewerkers wordt gekeken, liggen de verhoudingen anders. Daar valt een verhouding van 37,1% vrouwen en 62,9% mannen op te tekenen. De genderverhoudingen binnen de hiërarchische lijn van het Rijksarchief geven nóg een ander beeld: op 31 leidinggevenden zijn slechts 7 vrouwen te noteren (22,58%).

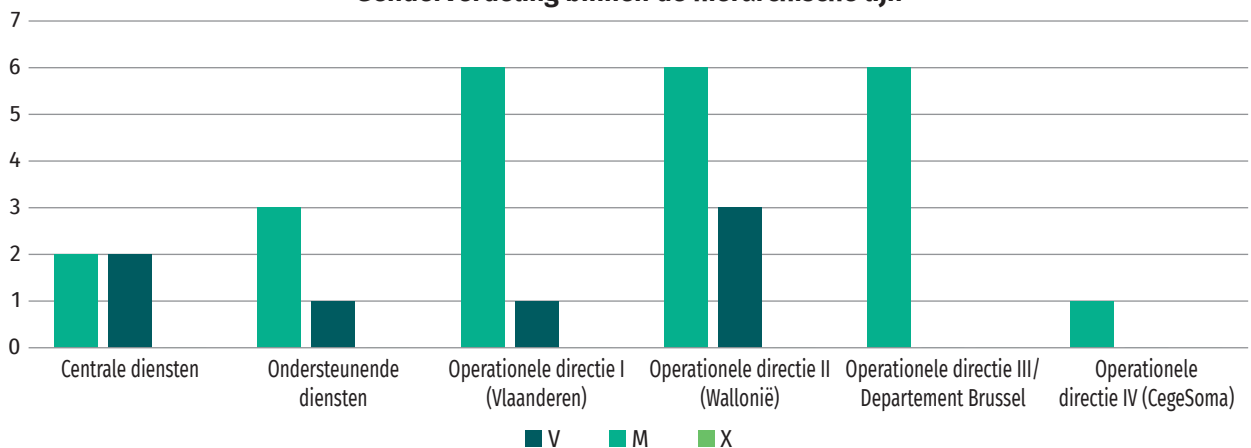
Genderverdeling

Genderverdeling SW + Niveau A

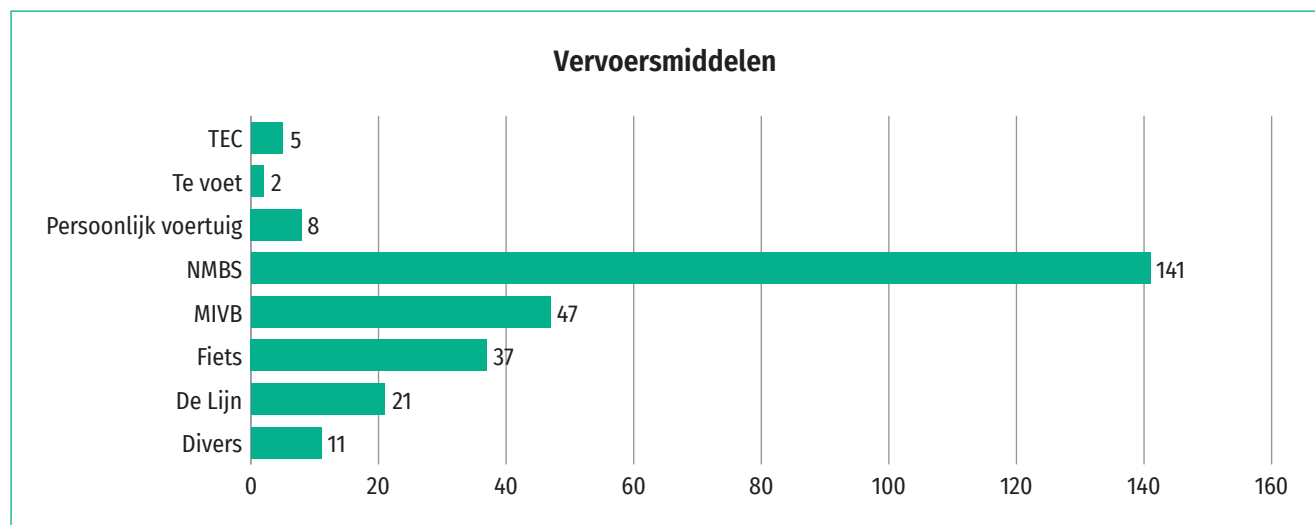

Genderverdeling binnen de hiërarchische lijn

Woon-werkverkeer

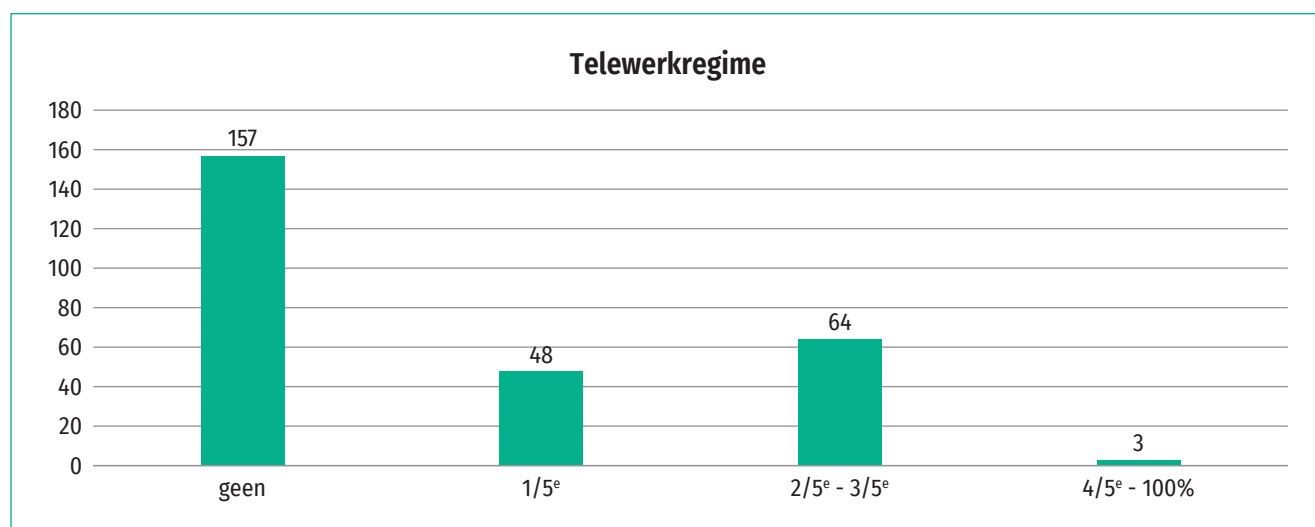
Als federale werkgever zet het Rijksarchief in op een duurzaam mobiliteitsbeleid. In het kader hiervan hebben medewerkers recht op een gratis abonnement openbaar vervoer voor hun woonwerkverkeer. Dit beleid werpt zijn vruchten af en vertaalt zich in een hoog percentage aan medewerkers die hun hoofdtraject met het openbaar vervoer afleggen. Daarnaast worden ook fietsvergoedingen aangeboden en stellen verschillende vestigingen faciliteiten zoals fietsenstallingen en douches ter beschikking voor wie zich met de fiets verplaatst.

Deze grafiek is gebaseerd op de gegevens over het traject woon-werkverkeer uit een databank beheerd door de FOD BOSA. De gegevens hebben enkel betrekking op het hoofdtraject.

Telewerk

Binnen de federale overheid wordt telewerk tot maximaal 3/5^{en} van de arbeidsregeling toegestaan. Ook binnen het Rijksarchief is telewerk mogelijk, afhankelijk van het takenpakket van elke individuele medewerker. In 2022 had 42 % van de medewerkers een structurele telewerkregeling.

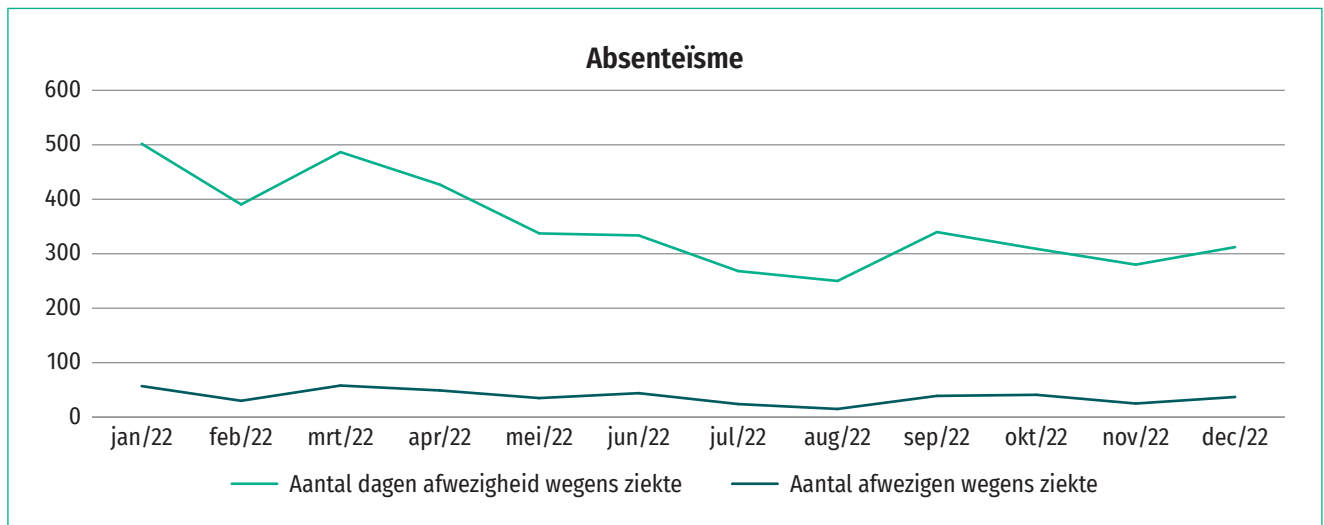
Een trouwe medewerker van het Rijksarchief Brugge.

Het team van het Rijksarchief Bergen.

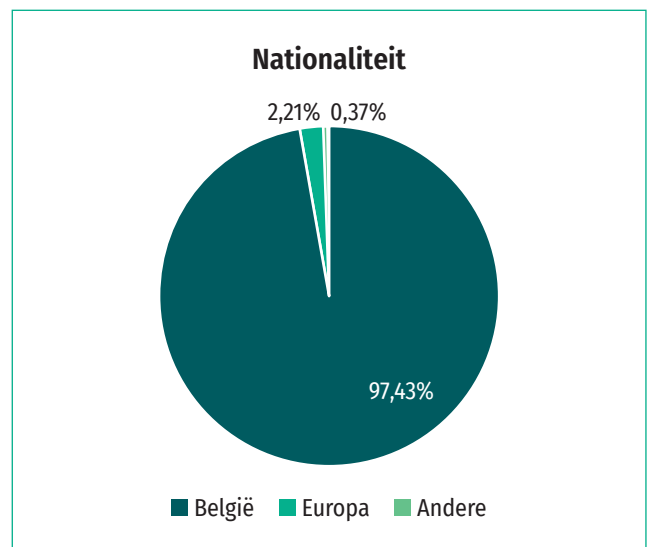
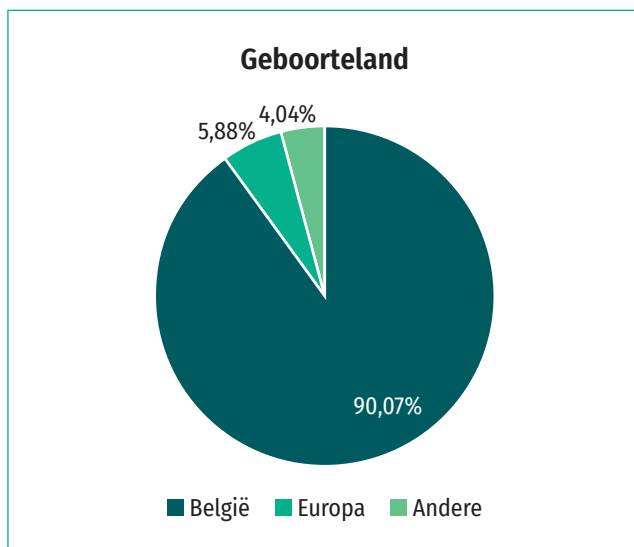
Absenteïsme

Algemene cijfers met betrekking tot het absenteïsme bij de federale overheid zijn nog niet beschikbaar voor 2022. Het is dus niet mogelijk om een parallel te trekken tussen het absenteïsme bij het Rijksarchief en bij de federale overheid als geheel. Wel kan er bij het Rijksarchief een daling van het totale aantal ziekteafwezigheden worden opgemerkt ten opzichte van 2021, wat weliswaar nog een 'coronajaar' was.

Diversiteit

Het Rijksarchief houdt enkel gegevens bij met betrekking tot het geboorteland en de nationaliteit van zijn medewerkers. Deze cijfers geven dus slechts een beperkte weergave van de diversiteit van onze collega's. Naast de Belgische nationaliteit, zijn er ook medewerkers met de Nederlandse, Franse en Australische nationaliteit.

Het team van het Rijksarchief Luik.

Collegialiteit op de nieuwjaarsreceptie voor het personeel.

Financiën

De totale balans vertoont een aanzienlijk verschil tussen inkomsten en uitgaven. In 2022 kon het Rijksarchief via een financieringsmechanisme (1INVEST) een deel van de uit voorgaande jaren overgedragen saldi gebruiken om investeringen te doen. Dankzij dit mechanisme konden in 2022 onder meer servers voor de langetermijnbewaring van digitale documenten en een kleine vrachtwagen worden aangeschaft. De energiekosten in 2022 bedroegen 73,25 % van de algemene werkskosten op dotatie.

FINANCIEEL VERSLAG	2022	2021	2020
Algemene balans: inkomsten/uitgaven			
Inkomsten	20.534.187	17.274.254	16.916.572
Uitgaven	21.564.149	17.746.515	16.551.597
Inkomsten per bron			
Dotatie	16.877.000	14.359.000	14.302.000
Eigen inkomsten	1.804.161	1.121.312	1.189.864
Projecten	1.853.026	1.793.942	1.424.707
Uitgaven op dotatie			
Personeelsenveloppe	11.541.711	10.986.232	10.704.517
Statutair personeel op dotatie	8.034.445	7.446.873	7.818.665
Contractueel personeel op dotatie	3.507.266	3.539.359	2.885.852
Algemene werking op dotatie	4.916.431	3.117.020	2.323.037
Uitrusting en bibliotheek op dotatie	25.317	32.496	83.801

Gebouwen

Het Rijksarchief heeft met 20 vestigingen over heel België een uitgebreid vastgoedpark, waarover veel te schrijven valt. We beperken ons in dit jaarverslag tot de hoofdzaken. Het meest spraakmakende feit van 2022 was de officiële inhuldiging van het vernieuwde en uitgebreide Rijksarchief Aarlen op 28 maart 2022.

Voor dit project werd de focus gelegd op een uitbreiding van de opslagcapaciteit en op het afstemmen van conservering en publiekswerking op moderne standaarden. Duurzaamheid en het verkleinen van de ecologische voetafdruk waren eveneens prioriteiten binnen dit grootschalig project.

Tijdens elke fase van het project werden speciale technieken aangewend om het energieverbruik en de koolstofuitstoot van het nieuwe gebouwencomplex te verminderen. Het is een laagenergetisch gebouw geworden met veel isolatie. De verwarming wordt opgewekt met een warmtepomp met verticale geothermische sonde die haar energie krijgt van zonnepanelen en die zorgt voor warm water en de ventilatoren en convectoren van de bijbouw aandrijft. Zo recupereren we gratis groene stroom uit de bodem om de bijbouw in de winter te verwarmen en hem in de zomer af te koelen door passieve koeling (geo cooling). Tegelijk werd ook een stormbekken gebouwd als buffer in geval van hevige regenval en om de risico's bij overstroming van de Semois te beperken, naast een waterreservoir van 20 m³ dat aan de achterkant van het gebouw werd ingegraven.

Het oude gebouw werd aan de buitenkant geïsoleerd en de ramen werden vervangen. Er werd ook een nieuwe ventilatie-eenheid geïnstalleerd om de opslagomstandigheden van de archieven beter te kunnen beheersen. De opslagcapaciteit van het depot in Aarlen werd uitgebreid met 23 strekkende kilometer.

Het vernieuwde en uitgebreide gebouw van het Rijksarchief Aarlen.

BijLAGEN

XI.

Overzicht publicaties

De publicaties van het Rijksarchief – les publications des archives de l'État – die Publikationen vom Staatsarchiv

6253

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Louvain-la-Neuve/49

FOCANT Marc, GEENS Robin, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Cortil-Noirmont: Dépôt 2020: (1814-1977 (1980))

6254

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/146

MOREAU François

Inventaire des archives de la Justice de paix de La Roche-en-Ardenne ((1872-1912) 1945-2000)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6255

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/180

BRICHARD Benjamin

Inventaire des archives de la commune de Villerot: Dépôt 2016 ((1794) 1818-1977 (1980))

6256

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge/93

STAELENS Caroline, MATTHYS Thibaut

Inventaris van het archief van het registratiekantoor van Izegem met inbegrip van het voormalige tweede registratiekantoor van Tielt en het voormalige registratiekantoor van Meulebeke: Overbrenging 2017 (1837-1995)

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6257

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge/94

STAELENS Caroline, MATTHYS Thibaut

Inventaris van het archief van het eerste registratiekantoor van Roeselare: Overbrenging 2017 (1859-1988)

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6258

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge/95

STAELENS Caroline, MATTHYS Thibaut

Inventaris van het archief van het registratiekantoor van Roeselare met inbegrip van het voormalig tweede registratiekantoor van Roeselare: Overbrenging 2017 (1837-1986)

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6259

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/191

GODINAS Julie

Inventaire des archives du gouvernement provincial de Namur: Instruction primaire et gardienne: Bâtiments et matériel (1828-1940)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6260

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/181

PARIS Claudine, (sous la direction de) BRICHARD Benjamin

Inventaire des archives de la commune de Blaugies: Dépôt 2019 (1793-1977)

6261

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/689

JACQUEMIN Madeleine

Inventaire des archives de La Poste: Partie 2 (versement 2017) (XVIIIe-XXe siècles)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6262

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/192

BARDI Elodie, FOCANT Marc, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune d'Aische-en-Refail: Dépôt 2019 ((1873) 1907-1976 (1981))

6263

Inventare Staatsarchiv in Eupen/24

QUADFLIEG Peter

Inventar Archivbestand Königliche Denkmal- und Landschaftsschutzkommission (KDLK)(1976-2003)

Gratis/nur verfügbar in elektronischer Form

6264

Inventare Staatsarchiv in Eupen/25

QUADFLIEG Peter

Inventar Archivbestand Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft Belgiens (MDG): Fachbereich Pädagogik (1920-1991)

Gratis/nur verfügbar in elektronischer Form

6265

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/193

GODINAS Julie

Inventaire analytique des plans contenus dans les archives de l'architecte provincial et du service des bâtiments de la province de Namur (1874-1960)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6266

Inventare Staatsarchiv in Eupen/26

PICRON Delphine, HERREBOUT Els

Inventar Archivbestand Internierungslager Eupen (1944-1945 (1982))

Gratis/nur verfügbar in elektronischer Form

6267

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/690

JACQUEMIN Madeleine

Inventaire des archives de la Régie des Téléphones et des Télégraphes (RTT): Service du personnel: Dossiers concernant la Deuxième Guerre mondiale (Gestion de l'épuration administrative) (1940-1993)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6268

Inventare Staatsarchiv in Eupen/27

SPROTEN Vitus, HERREBOUT Els

Inventar Archivbestand Kulturamt: Dienststelle für kulturelle Angelegenheiten des Gebietes deutscher Sprache Verwaltungsdienst der Deutschsprachigen Gemeinschaft: Inspektion ((1946) 1965-1993 (2004))

Gratis/nur verfügbar in elektronischer Form

6269

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/194

GODINAS Julie

Inventaire des archives du gouvernement provincial de Namur: Culte catholique: Édifices de culte (1824-1944)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6270

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/182

HONNORÉ Laurent, (avec la collaboration de) BURELLE Loïc, VANLEYNSEELE Stéphane

Inventaire des archives du Tribunal de première instance de Mons: Tribunal civil: Registres de l'état civil et pièces annexes ((1800-1801) 1901-1950)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6271

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/195

CANART Françoise

Inventaire des archives de la commune de Marche-les-Dames: Dépôt 2018 (1819-1980)

6272

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/183

NIEBES Pierre-Jean

Inventaires des archives du Bureau de Bienfaisance (1796-1925) et de la Commission des Hospices civils (1795-1925) de Soignies

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6273

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Brugge/96

THERRY Marc

Inventaris van archief van de Heilig-Kruisverheffingsparochie te Wenduine met daarbij ingebonden oud gemeentearchief (1510-1990)

6274

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/196

FOCANT Marc, MOREAU François, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Biesmerée: Dépôt 2020 (1811-1977 (1983))

6275

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/182

DERYCKE Louise, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Hannêche: Dépôt 2021 (1818-1977 (1980))

6276

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/147

ALEXIS Gauthier, DURIEUX Romain

Inventaire des archives du Comité d'acquisition d'immeubles de Neufchâteau (1929-2009)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6277

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/197

ALEXIS Gauthier, ASSIF Abdelmjid, DURIEUX Romain, MOREAU François, NIEBES Pierre-Jean

Inventaires des archives des Bureaux de l'enregistrement de l'ancien arrondissement judiciaire de Namur

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6278

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/691

JACQUEMIN Madeleine

Inventaire des archives de la Loterie Nationale (1934-2004)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6279

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/148

CHARDOME Julie, SIMON Dorian, MOREAU François

Inventaire des archives de la commune de Muno: Dépôt 2011 ((1755) 1801-1977 (1980))

6280

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/149

CHARDOME Julie, YANDE Olivier, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Limerlé: Dépôt 2016 (1811-1976 (1986))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6281

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Archives de l'État Région de Bruxelles-Capitale/93

BERVOETS Tom, BEHETS Paul, DECEULAER Harald

Inventaris van het archief van de Raad van Brabant: Dossiers van de procureur-generaal ((1390) 1461-1794)

6282

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/183

DERYCKE Louise, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Hody: Dépôt 2021 (1868-1977 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6283

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/692

JACQUEMIN Madeleine

Inventaire des archives du SPF Intérieur: Direction des Élections (Versement 2020) (1830-2009)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6284

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/184
DERYCKE Louise, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Lamontzée: Dépôt 2021 (1834-1977 (1980))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6285

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Antwerpen/112
PRENEEL Marij, WILLEMS Bart, BEULLENS Ingrid, VAN GEYSTELEN Theo
Inventaris van het archief van de Rechtbank van eerste aanleg van Antwerpen: Correctionele rechtbank: Oud bestand (1795-1958)
Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6286

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/185
FOCANT Marc, JACOBS Benoit, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Marneffe: Dépôt 2020 (1802-1976 (1980))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6287

Zoekwijzers - Jalons de recherche/47
DE MECHELEER Lieve
Les Chambres des comptes: Jalon de recherche

6288

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Archives de l'État Région de Bruxelles-Capitale/94
DECEULAER Harald, BEHETS Paul
Inventaris van het archief van de Raad van Brabant: Officie Fiscaal. Supplement (1483-1794)

6289

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/186
MOREAU François, WILKIN Bernard
Inventaire des archives de la ville de Malmedy: Dépôt 2014 ((1787) 1922-2001)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6290

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/693
LEYDER Dirk
Inventaire des archives du Grand Conseil des Pays-Bas à Malines: Série Dossiers de procès de Namur nos 2501-3000 (1479-1784)

6291

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/184
NIEBES Pierre-Jean
Inventaire des archives du couvent des Sœurs grises ou Franciscaines de Soignies (1507-1953 (1980))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6292

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/205
FOCANT Marc, MOREAU François, ROMARIN Amélie, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Cortil-Wodon: Dépôt 2021 ((1796) 1810 - 1977 (1978))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6293

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/206
FOCANT Marc, WINE Éléonore, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Falisolle: Dépôt 2021 ((1777) 1806-1977 (1980))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6294

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/694
DE WIN Marc, STRUBBE Filip
Inventaris van het archief van het Ministerie van Volksgezondheid en Gezin: Bestuur van Volksgezondheid: Overdracht 2004 (1944-1975)
Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6295

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/207
FOCANT Marc, PAYOT Lisa, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Bovesse: Dépôt 2020 (1820-1977)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6296

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/208
DUGAUQUIER Marie, RIGOTTI Louis, EMPAIN-VANDEVELD Christiane, BODART Emmanuel
Inventaire des archives de la commune d'Aisemont: Dépôt 2011 ((1806) 1854-1981 (1989))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6297

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/695
STRUBBE Filip
Inventaris van het archief van het Ministerie van Openbaar Onderwijs: Bestuur van Schone Kunsten en Letteren: Dienst voor de Bescherming van het Cultureel Patrimonium (1944-1950)
Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6298

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Archives de l'État Région de Bruxelles-Capitale/95
CLEENEWERCK DE CRAYENCOUR Eric, DECEULAER Harald
Inventaire des archives de Jean Herinckx, ancien-bourgmestre d'Uccle et une partie des archives de ses enfants Paul et Jacqueline Herinckx (1841-1989)

6299

Inventarissen - Inventaires CEGESOMA/1
DESMET Gertjan
Inventaris van het archief van de vereniging Les Invalides Prévoyants, Œuvre royale d'Assistance aux Eprouvés de la Guerre (1920-1996)
Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6300

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Tournai/43
DESMAELE Bernard
Inventaire des archives de l'Asile pour femmes aliénées à Tournai (1827-1968)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6301

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief 2 - Depot Joseph Cuvelier - Archives générales du Royaume 2 -
Dépôt Joseph Cuvelier/42
PIRET Bérengère, DEFRANCE Anouck, (avec la collaboration de) ANKOUDINOFF Denis
Inventaire des archives de l'Académie Royale des Sciences d'Outre-Mer (1947-1995)

6302

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/696
STRUBBE Filip
Inventaris van het archief van het Ministerie van Justitie: Wetten en besluiten (Overdrachten 2003, 2014 en 2020) (1830-1994)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6303

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/697
COPPIETERS Guy
Inventaris van het archief van het Ministerie van Economische Zaken: Overdrachten 1956-1963 (1934-1963)

6304

Studies in Belgian History/12
AUWERS Michael
The Failed Coup of Belgian Diplomacy: Diplomats and Foreign Policy Making in the First World War

6305

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/187
DERYCKE Louise, FOCANT Marc, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune d'Ouffet: Dépôt 2021 ((1789) 1807-1977 (1994))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6306

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/209

BODART Emmanuel

Inventaire des archives de la Paroisse Saint-Loup à Namur (1734-2013)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6307

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/150

CHARDOME Julie, GAUDIER Richard, MOREAU François, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Hodister: Dépôt 2020 (1807-1977 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6308

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief 2 - Depot Joseph Cuvelier - Archives générales du Royaume 2 -

Dépôt Joseph Cuvelier/43

DE GANCK Tommy, ROVETTA Ornella

Inventaire des archives du Ministère des Colonies et successeurs en droit: Administration d'Afrique: Conseil de guerre de Léopoldville (1891-1956)

6309

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/151

CHARDOME Julie, GAUDIER Richard, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Marcourt: Dépôt 2020 (1803-1977 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6310

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Kortrijk/48

CALLEWIER Hendrik

Catalogus van de Verzameling Oorkonden met blauw nummer (1303-1786)

6311

Archiefbeheersplannen en selectielijsten - Tableaux de gestion et tableaux de tri/286

VAN EECKENRODE Marie, (met medewerking van) PROCUREUR Olivier, PRENEEL Marij

FOD Financiën: Administratie Rechtszekerheid: Operationele diensten: Centra en kantoren Rechtszekerheid: Selectielijst 2021

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6312

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/210

ALEXIS Gauthier, ASSIF Abdelmjid, DURIEUX Romain, MOREAU François, NIEBES Pierre-Jean, SURDIACOURT Nicolas

Inventaires des archives des Bureaux de l'enregistrement de l'arrondissement judiciaire de Namur: Division de Dinant: Bureaux de Ciney, Couvin, Dinant, Florennes, Gedinne, Philippeville, Rochefort et Walcourt

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6313

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/188

DERYCKE Louise, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune d'Oteppe: Dépôt 2021 (1812-1976 (1981))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6314

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Louvain-la-Neuve/50

DERYCKE Louise, FOCANT Marc, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Gentinnes: Dépôt 2020 (1822-1976 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6315

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/185

BRICHARD Benjamin, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Ladeuze: Dépôt 2018 (1813-1978)

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6316

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven/86
GODEFROY Ruth, (met medewerking van) CARNIER Marc
Inventaris van het archief van de parochie van de H. Familie te Schiplaken (1897-2019)
Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6317

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Archives de l'État Région de Bruxelles-Capitale/96
BEHETS Paul, DE BEUL Joris, DECEULAER Harald, SLACHMUYLDERS Martine
Inventaris van het archief van de Raad van Brabant: Procesdossiers van particulieren bewaard door de procureur-generaal (1452-1794)

6318

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Tournai/44
MARIAGE Florian, DESMAELE Bernard
Collection des cartulaires ((Après 1197)-1870)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6319

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Tournai/45
MARIAGE Florian, DESMAELE Bernard
Collection des manuscrits (XIIIe siècle-1935)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6320

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/152
CHARDOME Julie, PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Nolleaux: Dépôt 2010 ((1874) 1893-1977 (1980))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6321

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/186
NIEBES Pierre-Jean
Inventaire des archives des institutions de bienfaisance à Soignies sous l'Ancien Régime (1303-1800)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6322

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/698
CHARON Arnaud
Inventaire des archives du Ministère de l'Intérieur: Police générale du Royaume: Dossiers des commissaires de police (1919 -2001)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6323

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/189
WILKIN Bernard
Inventaire des archives de la Cour d'appel de Liège ((1709) 1799-1995)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6324

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/153
CHARDOME Julie, PIRLOT Vincent, YANDE Olivier
Inventaire des archives de la commune de Freux: Dépôt 2013 (1804-1977 (1980))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6325

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/190
DERYCKE Louise, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune d'Ellemelle: Dépôt 2021 ((1750) 1800-1977)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6326

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/191
FOCANT Marc, VERMAUT Émilie, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Vaux-et-Borset: Dépôt 2020 (1791) 1800-1977 (1980)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6327

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Liège/192
DERYCKE Louise, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Warzée: Dépôt 2021 (1786) 1800-1977
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6328

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/187
BRICHARD Benjamin, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune d'Élouges: Dépôt 2019 (1771) 1811-1977
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6329

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief 2 - Depot Joseph Cuvelier - Archives générales du Royaume 2 -
Dépôt Joseph Cuvelier/44
(Édition revue et augmentée par) VAN EECKENRODE Marie, (avec la collaboration de) MEERT Jean-François
Ministère des Colonies et successeurs en droit: Administration métropolitaine: Collection Actes officiels (1885-1966)

6330

Studia/170
CLOSE Florence, DUBOIS Sébastien, LANNEAU Catherine, RAXHON Philippe (dir.)
Passions liégeoises: Mélanges en l'honneur de Bruno Demoulin

6331

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/218
ALEXIS Gauthier, ASSIF Abdelmjid, DURIEUX Romain, NIEBES Pierre-Jean
Inventaire des archives du bureau des hypothèques de Namur (1796-1990 (2002))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6332

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/188
BRICHARD Benjamin, (sous la direction de) PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Godarville: Dépôt 2019 (1864-1977 (1983))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6333

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven/87
STAELENS Caroline, VERVAET Thomas
Inventaris van het archief van het registratiekantoor van Diest: Overbrenging 2020 (1836-1969)
Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6334

Inventarissen - Inventaires Algemeen Rijksarchief - Archives générales du Royaume/699
LEYDER Dirk, (avec la collaboration de) VANDER GHINST Guy
Inventaire des archives du Grand Conseil des Pays-Bas à Malines: Série Dossiers de procès de Namur: nos 3001-3500 (1492-1776)

6335

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/189
BRICHARD Benjamin, NATALE Mathieu, PIRLOT Vincent
Inventaire des archives de la commune de Ragnies: Dépôt 2019 ((1792) 1799-1976)
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6336

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Gent/170
BAERT John, DROSSENS Paul
Inventaris van het archief van de gevangenis van Oudenaarde (1912-2019)

6337

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/190
VINCENT Florent
Inventaire des archives de la commune de Sirault: Dépôt 2016 (1802-1977 (1997))
Gratuit/disponible en version électronique seulement

6338

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven/88

STAELENS Caroline, MATTHYS Thibaut

Inventarissen van de archieven van het eerste en tweede registratiekantoor van Dilbeek met inbegrip van het archief van het voormalige registratiekantoor Lennik: Overbrengingen 2017 en 2019 (1830-2014)

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6339

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Mons/191

BRICHARD Benjamin, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Wanfercée-Baulet: Dépôt 2018 (1806-1977 (2016))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6340

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Leuven/89

STAELENS Caroline

Inventarissen van de archieven van het eerste en tweede registratiekantoor van Asse: Overbrenging 2019 (1930-2007)

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6341

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/219

FOCANT Marc, PAYOT Lisa, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Branchon: Dépôt 2022 (1830-1977 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6342

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/220

FOCANT Marc, WINE Éléonore, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune de Marchovelette: Dépôt 2021 (1824-1976 (1985))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6343

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Arlon/154

CHARDOME Julie, MEYER Marie, PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune d'Offagne: Dépôts 2010 et 2013 ((1790) 1825-1977 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6344

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/221

COLLET Nathanaël, FOCANT Marc, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune d'Arsimont: Dépôt 2022 ((1868) 1887-1977 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6345

Inventarissen - Inventaires Archives de l'État à Namur/222

FOCANT Marc, JUNK Laetitia, MEYER Marie, MOREAU François, (sous la direction de) PIRLOT Vincent

Inventaire des archives de la commune d'Ermeton-sur-Biert: Dépôt 2019 ((1791) 1802-1977 (1980))

Gratuit/disponible en version électronique seulement

6346

Inventarissen - Inventaires Rijksarchief te Hasselt/127

STAELENS Caroline, LANNOY Pieterjan

Inventaris van het archief van het registratiekantoor van Bilzen: Overbrenging 2016 (1845-1986)

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

6347

Inventarissen - Inventaires CEGESOMA/2

DESMET Gertjan

Inventaris van het archief van Rudolf Müller: Fotonegatieven (1940-1948 (vnl. 1940-1942))

Gratis/alleen in elektronische vorm beschikbaar

Periodieken – revues – Zeitschriften

Journal of Belgian History = *Revue belge d'Histoire contemporaine* = *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, LII, 2022, 1/2

Journal of Belgian History = *Revue belge d'Histoire contemporaine* = *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, LII, 2022, 3

Journal of Belgian History = *Revue belge d'Histoire contemporaine* = *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*, LII, 2022, 4

Publicaties gedrukt voor derden – les publications imprimées pour des tiers – die Publikationen gedruckt für Andere

Revue d'Histoire liégeoise, 2022, II.

Colofon

Verantwoordelijke uitgever	Karel Velle, algemeen rijksarchivaris
Coördinatie en redactie	Geertje Elaut, stafmedewerker Communicatie en Publiekswerking binnen de Centrale Directie van het Rijksarchief, op basis van de activiteitenrapporten en jaarstatistieken van de diensten van het Rijksarchief
Vertaling	Pascal Neckebrouck en Alexander Hezel, vertalers Rijksarchief
Lay-out	Jan Fabri, drukker en vormgever Rijksarchief
Coverbeeld	Rondleiding in het Rijksarchief Leuven, voorjaar 2022
Publicatiedatum	Mei 2023
Online publicatie	www.arch.be

© Rijksarchief, 2023

Iedere (zelfs gedeeltelijke) weergave van deze uitgave behalve voor niet-commercieel of educatief gebruik, is strikt verboden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de communicatiemedewerkers van het Rijksarchief (communicat@arch.be).